

а в в г д є ж з з і
и ѣ к л м н о п р с
т оу ф љ ц ѿ ц ч ѿ
ш ѣ ь ы ѣ ѿ ю
ѧ Ѩ ѩ Ѫ ѫ Ѭ ѭ Ѯ ѯ Ѱ ѱ Ѳ ѳ Ѵ ѵ

OLD CHURCH SLAVONIC GLOSSARY

COMPILED BY

CARL FREDRIK
GILDEA

DEPARTMENT OF SLAVIC LANGUAGES
GÖTEBORG UNIVERSITY

Göteborg University
 Department of Slavic Languages
 Box 200, SE 405 30 Göteborg
 Sweden

© Carl Fredrik Gildea 2005
 fredrik.gildea@slav.gu.se

ISBN

Прологосъ

This compilation of Old Slavonic lexemes claims neither originality nor infallibility. Any and all comments and suggestions are welcome and will probably be heeded.

The ca. 2500 entries cover the texts the beginner in this beautiful language encounters, mainly fragments from the liturgy and the Gospels.

As this effort has been made *in usum studiorum*, these pages may be copied freely in a scholarly setting. If this glossary be duplicated at other seats of learning, kindly send a complimentary copy to me and warm my heart.

S.D.G.
 Gothoborgense, Kal. Apr., A.D. 2005.

C. F. Gildea

БЕЗАКОННИК *n.* lawlessness, iniquity

БЕЗАКОНЬНИКЪ *m.* lawless man

БЕЗАКОНЬНИК **Ѡ** **БЕЗАКОННИК**

БЕЗДЪНЪ, **БЕЗДЪНЪ** *adj.* deserted

БЕЗОУМИК *n.* unreason, foolishness

БЕЗОУМЪНЪ *adj.* mad, foolish

БЕС **Ѡ** **БЕЗ**

БЕСХВАЛЬНЪ *adj.* thankless,
ungrateful

БЕСЪМРЬТЪНЪ *adj.* immortal

БЕСѢДА *f.* speech, discussion

БЕСѢДОВАТИ **БЕСѢДОУИЖ**

БЕСѢДОУКИШИ *ipf.* to speak, converse

БИСЪРЪ *m.* pearl

БИТИ **БЫИЖ** **БЫКИШИ** *ipf.* to beat,
scourge

БЛАГО *n.* good thing; treasure; bliss
(Freis. III)

БЛАГОВОЛЕНИК *n.* goodwill, favour

БЛАГОВОЛИТИ **БЛАГОВОЛИЖ**

БЛАГОВОЛИШИ *ipf.* to be pleased, take
pleasure

БЛАГОВѢСТВОВАТИ

БЛАГОВѢСТВОУИЖ **БЛАГОВѢСТВОУКИШИ**

Ѡ **БЛАГОВѢСТИТИ**

БЛАГОВѢСТИТИ **БЛАГОВѢЩИЖ**

БЛАГОВѢСТИШИ *ipf.* to announce, take
pleasure (in, о)

БЛАГОВѢСТОВАТИ **БЛАГОВѢСТОУИЖ**

БЛАГОВѢСТОУКИШИ **Ѡ** **БЛАГОВѢСТИТИ**

БЛАГОДѢТЬ *f.* grace

БЛАГОДѢТЬНЪ *adj.* favoured, full of
grace

БЛАГОВРАЗЪНЪ *adj.* of honourable
estate

БЛАГОРАСТВОРЕНИК *n.* state of
being well mixed, tempered (of wine)
(Gr. *εὐκρασία*)

БЛАГОСЛОВЕСТИТИ

БЛАГОСЛОВЕШИЖ **БЛАГОСЛОВЕСТИШИ** *ipf.*
to bless

БЛАГОСЛОВЪНЪ, **БЛАГОСЛОВЪНЪ**
(**БЛГНЪ**) *adj.* blessed

БЛАГОСТЪНИ *f.* good deed

БЛАГОЖХАНИК *n.* fragrance

БЛАГЪ *adj.* good

БЛАГЪНИ *f.* kindness

БЛАЖЕНЪНА *f.* song of praise (Gr.
μακαρισμός)

БЛАЖИТИ **БЛАЖЖ** **БЛАЖИШИ**
ipf. to bless

БЛАЖЪНЪ *adj.* blessed

БЛАТЬНЪСКЪ *adj.* of Pannonia

БЛИЖЪНЪ *adj.* near

БЛИЖЪНИИ *m.* neighbour, *nāsta*

БЛИЗНЪЦЪ *m.* twin

БЛИЗЪ *prep. with gen.* near, close to

БЛЪГАРЪСКЪ *adj.* Bulgarian

БЛЮДЪ *m.* dish

БЛЖДИТИ *ipf.* to err

БЛАДЪ *f.* lewdness

БЛЖДЪНЪ *adj.* wanton, licentious

БО *conj.* for

БОГАТАТИ **СА** **БОГАИЖ** **СА**

БОГАТИШИ **СА** *ipf.* to be rich

БОГАТЪ *adj.* rich

БОГАТЪСТВО *n.* wealth

БОГОРАЗОУМИК *n.* knowledge of
God

БОГОРОДИЦА *f.* the Virgin, Mother of God

БОГЪ (бѣгъ) *m.* God

БОЖИИ (бѣжини) *adj.* of God, divine

БОЖЬСТВО *n.* divinity

БОЖЬСТЫНЪ *adj.* divine

БОЛЕЗНЬ, БОЛѢЗНЬ *f.* disease, sickness

БОЛИИ *comp.adj.* greater

БОЛѢТИ БОЛѢЖ БОЛИШИ *ipf.* to be ill

БОСЪ *adj.* barefoot

БОГАЗНЬ *f.* fear

БОГАТИ СѦ БОГѢ СѦ БОИШИ СѦ *ipf.* to fear

БРАКЪ *m.* wedding

БРАНЬ *m.* warfare, battle

БРАТИГА ➔ **БРАТРИГА**

БРАТРИГА *coll.* brothers

БРАТРЪ, БРАТЬ *m.* brother

БРАЧЬНЪ *adj.* bridal; of the wedding

БРАШЬНО *n.* food

БРѢВНО *n.* beam, plank

БРѢГЪ *m.* slope, bank

БРѢЦИ БРѢЖ БРѢЖЕШИ *ipf.* to care for, about (о)

БОҪИ *adj.* foolish

БОҪЕ *voc.* thou fool

БОҪА СЛОВЕСА *empty words*

БОҪИСТВО *n.* galenskap

БОҪКАРЬ *m.* scribe

БОҪРГА *f.* storm

БѢДРЪ *adj.* wakeful, ready

БѢДѢТИ БѢДѢЖ БѢДИШИ *ipf.* to wake, watch

БѢВАТИ to be, happen

БѢТИ КСМЪ КСИ *ipf.* to be; come to pass

БѢТИИ *n.* being

БѢГАТИ БѢЖДѢЖ БѢДИШИ *ipf.* to run

БѢДЬНЪ *adj.* poor, infirm

БѢЛЪ *adj.* white

БѢСТВО *n.* flight, escape

БѢСЪ *m.* demon

БѢСЬНОВАТИ СѦ -НОҪИЖ СѦ -НОҪКШИ СѦ *ipf.* to be possessed

БѢСЬНЪ *adj.* possessed (by a devil)

БѢШЕНИИ *n.* mania

БѢШЕНЪ *adj.* mad

БЖДЖЩИИ *adj.* future

В В

Ѡ ѡ

В = вѢДѢ

Ѡ = 2, ѡ = 3

ВАВИЛОНЬСКЪ *adj.* Babylonian

ВАРАВА, ВАРАВВА *m.* Barabbas

ВАРИТИ ВАРИЖ ВАРИШИ to go before

ВАРѢТИ *ipf.* to await

ВАШЬ *pron.adj.* your

ВЕЛИИ *adj.* great

ВЕЛИКОТА *f.* greatness

ВЕЛИКЪ *adj.* great, big

ВЕЛИЧИТИ БЕЛИЖ БЕЛИЧИШИ *ipf.* to magnify

ВЕЛИЧИИ *n.* greatness, great things

ВЕЛЬВЖЖДЪ *adj.* of a camel

ВЕЛЬЗЪВОЛЪ *m.* Beelzebub

ВЕЛЬМИ *adj.* very (much)

ВЕСЕЛИТИ **весеѡж** **весиши** *ipf.* to rejoice (*trans.*); **весиити сѡ** *ipf.* to rejoice (*intrans.*), be glad

ВЕСЕЛѦТИ **Ѡвесеѡети**

ВЕСЕЛѦТИ Сѡ **Ѡвесеѡети сѡ**

ВЕСЕЛИКѢ *n.* joy, gladness

ВЕТЪХЪ *adj.* old

ВЕЩЬ, **вешть** *f.* thing, matter

ВЕЧЕРЪ *m.* evening; *gen.sg.* **zúcta** **vuécera** (Freis.) vigil?

ВЕЧЕРѦ *f.* supper

ВЕЧЕРѦТИ **вечерѡж** **вечерѡши** *ipf.* to sup

ВИДЪ *m.* sight

ВИДѢНИКѢ *n.* vision

ВИДѢТИ **виждѡж** **видиши** *ipf.* to see
видимъ seen, visible, seeming

ВИНА *f.* guilt

ВИНО *n.* wine

ВИНОГРАДЪ *n.* vineyard

ВИНЪНЪ *adj.* of wine

ВИСѢТИ *ipf.* to be suspended

БИТАНИѦ *f.* Bethany

ВИТАТИ *pf./impf.* to live

БИѠЪЛЕОМЪ *m.* Bethlehem

ВЛАДЫКА *m.* ruler, lord
подъ владыками under authority

ВЛАДѢТИ *ipf.* to rule

ВЛАСТИ **владѡж** **владѡши** *ipf.* to rule
(over, *instr.*)

ВЛАСТЬ *f.* power, authority

ВЛАСФИМИѦ *f.* blasphemy

ВЛАСЪ *m.* hair

ВЛАЧИТИ *ipf.* to drag

ВЛЪКЪ, **влькъ** *m.* wolf

ВЛЪНА *f.* wave

ВЛЪНѢНИКѢ *n.* agitation

ВЛЪХВЪ *m.* sorcerer, magician, Magus

ВЛЪНИТИ

вльнити сѡ *ipf.* to be agitated

ВЛѢЦИ/ВЛѢШТИ **влѣкж** **влѣчѡши**
ipf. to drag, draw

ВОДА *f.* water

ВОДЪНЪ *adj.* of the water

ВОИНЪ *m.* soldier

ВОЛЕЖ *adv.* voluntarily

ВОЛЪ *m.* ox

ВОЛѦ *f.* will

ВОНѦ *f.* scent, smell

ВРАГЪ *m.* enemy

ВРАЖЬДОВАТИ **враждѡж** **вражѡ**
доукиши *ipf.* to hate, be an enemy to (*with*
dat.)

ВРАТА *n.pl.* gate(s)

ВРАТИТИ (сѡ) **вратиж** **вратиши**
ipf. to turn

ВРЪГНѢТИ *ipf.* to throw

ВРЪЖЕНИКѢ *n.* throw

врѡженне каменн to throw a stone

ВРЪХОВЪНЪ *adj.* supreme, highest

ВРЪХ *m.* peak, summit

врѡхѡу (*with gen.*) above, on

ВРѢДИТИ врѣждж врѣдиши *ipf.* to harm, damage

ВРѢМА *n.* time

ВРѢТИЩЕ *n.* sack-cloth

ВЪ *prep. (with loc. and acc.)* in, into; among; *(with acc.)* in place of, for
ВЪ ЧЕМЪ for what? (εἰς τί)

ВЪВЕСТИ въведж въведеш *ipf.* to introduce, lead

ВЪВОДИТИ ѿвъвести

ВЪВРЫГНЖТИ *ipf.* to throw in, to cast

ВЪВРѢЦИ въвергж въвержеш *ipf.* to throw (into)

ВЪДАТИ въдамь въдаси *ipf.* to give, provide

ВЪДѢХНЖТИ *ipf.* to inspire

ВЪЖАГАТИ въжагаж въжагакши *ipf.* to light

ВЪЖДЕЛѢТИ *ipf.* to desire

ВЪЗ *prep. with acc.* for, in exchange for

ВЪЗАЛКАТИ *ipf.* to get hungry

ВЪЗБРАНИТИ *ipf.* to deny, prevent

ВЪЗБРАНИТИ ѿвъзбрани

ВЪЗВЕЛИЧИТИ възвеличж възвеличиши *ipf.* to magnify

ВЪЗВЕСЕЛИТИ СѦ, възвеселиж сѦ, възселиши сѦ *ipf.* to rejoice

ВЪЗВЕСТИ възведж възведеш *ipf.* to lift up

ВЪЗВРАТИТИ възвратиж възвратиши *ipf.* to bring back
ВЪЗВРАТИТИ СѦ to return

ВЪЗВѢСТИТИ възвѣшж възвѣстиши *ipf.* to announce, show forth

ВЪЗВѢПАТИ възвѣж възвѣкши *ipf.* to blow

ВЪЗГАРАТИ СѦ *ipf.* to catch fire

ВЪЗГЛАГОЛАТИ *ipf.* to say

ВЪЗГЛАЗИТИ възглашж възгласиши *ipf.* to announce, give tongue, crow

ВЪЗДАНИК *n.* reward

ВЪЗДАТИ въздамь въздаси *ipf.* to give back, pay, render

ВЪЗДАПАТИ *ipf.* to render

ВЪЗДВИГИЖТИ въздвигнж въздвигнеш *ipf.* to raise up

ВЪЗДРАДОВАТИ СѦ възрадоуѣж сѦ, възрадоуѣши сѦ *ipf.* to rejoice

ВЪЗДРАСТИ въздрастж въздрастеш *ipf.* to grow, increase

ВЪЗДРАСТЪ *m.* age

ВЪЗДРѢМАТИ въздрѣлж въздрѣлеш *ipf.* to fall asleep

ВЪЗДѢРАТИ *ipf.* to be pulled up

ВЪЗДѢХНЖТИ въздѣхнж въздѣхнеш *ipf.* to sigh

ВЪЗДѢХАНІЕ *n.* sigh, sighing

ВЪЗДАТИ/ВЪЗДѢТИ *ipf.* to lift up

ВЪЗИГРАТИ СѦ, възиграж сѦ, възигракши сѦ *ipf.* to leap

ВЪЗИРАТИ ѿвъзирѣти

ВЪЗИСКАТИ възищж възищеш *ipf.* to seek, seek out

ВЪЗИТИ възидж възидеш *ipf.* to go up

ВЪЗЛЕЖАТИ възлежж възлежакши *ipf.* to recline (at table)

ВЪСКРѢСИТИ *ipf.* to rouse, encourage

ВЪСКЫПѢТИ *ipf.* to swarm with, to
"crawl" with

ВЪСКЖИЖ *adv.* why

ВЪСПРИНАТИ *ipf.* to receive

ВЪСПРОСИТИ *ipf.* to ask

ВЪСПѢТИ *ipf.* to sing (a hymn, song);
crow

ВЪСТАТИ *ipf.* to rise up, arise, stand up

ВЪСТОКЪ *m.* east, sunrise, dayspring

ВЪСТРЖБИТИ *ipf.* to sound a trumpet

ВЪСХОДИТИ *ipf.* to enter, go in, come
in

ВЪСХОТѢТИ *ipf.* to long for, desire

ВЪСЫЛАТИ < **ВЪЗ-СЫЛАТИ** *ipf.* to
send (up)

ВЪСХЫТИТИ *ipf.* to seize

ВЪСЖДЪ *m.* eucharist, communion

ВЪТОРИЦЕЖ *adv.* for the second
time

ВЪТОРОПРЪВЪ

ВЪТОРОПРЪВАЯ СОВОТА the second
sabbath after the Great Easter Sabbath

ВЪХОДИТИ *ipf.* to enter, go in, come in

ВЪХОДЪ *m.* entrance

ВЪЦѢРИТИ **СА** *ipf.* to reign

ВЪЧАТИ *ipf.* to begin; *also used as*
auxiliary to form the future tense

ВЪДОВА *f.* widow

ВЪДОВИЦА *f.* widow

ВЪНѢ *adv.* outside

ВЪСЕВЛАДЪКА *m.* almighty ruler

ВЪСЕГДА *adv.* always

ВЪСЕДРЪЖИТЕЛЬ *m.* ruler of all
things (Gr. παντοκράτωρ)

ВЪСЕМОГЪ *adj.* almighty

ВЪСЕПЛОДЫНЪ *adj.* full of fruit

ВЪСЬ① *pron.adj.* all, whole

ВЪСЬ② *f.* village, place

ВЪСЬДЕ *adv.* everywhere

ВЪСПАКЪ *adj.* all manner of, every.

ВСХПАЧЬСКЪ *adj.* every (kind of)

ВЫ *pron.* you

ВЫГЪНАТИ **ИЗГЪНАТИ**

ВЫИНЖ *adv.* continually

ВЫСОКЪ *adj.* high

ВЫСПРЪ *adv.* up, upwards

ВЫШЕ *comp.adv.* from **ВЫСОКЪ**

СЪ ВЫШЕ *adv.* from above, from the top

ВЫШЬНЫИ *adj.* highest, most high

ВЫПА *f.* neck

ВѢДѢТИ *ipf.* to know

ВѢКЪ *m.* age; eternity (Gr. αἰών)

ДО ВѢКА for evermore

ВѢРА *f.* faith

ВѢРОВАТИ *ipf.* to believe

ВѢРЬНЪ *adj.* faithful

ВѢСТЬ *f.* news, report, rumour

ВѢТВА *f.* branch

ВѢТРЪ *m.* wind

ВѢТРЬНЪ *adj.* of wind

ВѢЧЬНЪ *adj.* eternal

ВѢЩИИ *comp.adj.* greater, more

Г г

Ҫ ҫ

Г = ГЛАГОЛН

Г̄ = 3, Ҫ = 4

Гавриилъ *m.* GabrielГадъ *m.* reptileГалилеѧ *f.* GalileeГалилѣнинъ *m.* GalilæanГалилѣскъ, галиленскъ *adj.*
Galilæan, of GalileeГадати/гатати *ipf.* to divine

Гатати ꙗ҃гадати

Глава *f.* head

ГЛАВА Ж҃҃҃҃ corner stone

Глаголати *ipf.* to speak, sayГлаголъ *m.* wordГладъ *m.* hunger, famineГласъ *m.* voice, saying, utteranceГлашати *ipf.* to call, call uponГлоухъ *adj.* deafГнѣвати сѧ *ipf.* to be angryГнѣвъ *m.* angerГнѣздо *n.* nestГодина *f.* hourГодъ *m.* timeГолѣгота *f.* GolgothaГолѣбъ *m.* doveГонити *ipf.* to driveГора *f.* mountain, hillГоре *int.* woe!Горѣ *adv.* above, upГорькъ *adj.* bitterГорьница *f.* upper roomГорюшънъ *adj.* of mustardГоспода *f.* innГосподъ *m.* LordГосподънъ *m.* of the LordГоспожда *f.* ladyГостиница *f.* innГостиньникъ *m.* inn-keeperГотовъ *m.* readyГрадъ① *m.* cityГрадъ② *m.* hailГрадъць *m.* village, small townГрѣти *ipf.* to rowпогрѣти *pf.* to buryГригоръ, Григоринъ *m.* GregoryГровъ *m.* tombГроздъ, грознъ *m.* bunch of grapes

Грознъ ꙗ҃гроздъ

Гръдъ *adj.* proudГръмъ *m.* tree, bushГръчьскъ *adj.* GreekГръховънъ *adj.* sinful, of sinГръхъ *m.* sinГръшьникъ *m.* sinnerГръшьнъ *adj.* sinfulГръпати/грѣти грѣж грѣкши *i*
pf. to warmГрѣсти грѣдж грѣдешъ *ipf.* to come,
approachГыбѣль *f.* loss, destructionГѣба *f.* sponge, mushroom

Д д

Ѣ ѣ

Д = добро

Д = 4. **ДѢ** = 5

ДА *conj.* that, so that; and so

ДАВИДОВЪ, ДАВЫДОВЪ *adj.* of David

ДАВИДЪ, ДАВЫДЪ *m.* David

ДАЖЕ *conj.* than; until, before; until
даже до (Freis. III) until

ДАЛЕЧЕ *adv.* far

ДАНЬ *f.* tribute

ДАРОВАТИ *ipf.* to present

ДАРЪ *m.* gift

ДАТЕЛЬ *m.* giver

ДАТИ **ДАМЪ** **ДАСИ** *ipf.* to give

ДАТАНИКЪ *n.* giving, gift

ДАТАТИ **ѢДАТИ**

ДВИЖЕНИКЪ *n.* movement

ДВОРЪ *m.* court

ДВѢРЬ *f. sg.* **ДВѢРИ** *f. pl.* door

ДЕВѢТЬ *num. adj.* ninth

ДЕСНЪ *adj.* right

о деснѣ on the right hand

ДЕСАТЬ *num. adj.* ten

ДИВИИ *adj.* wild

ДИВИТИ СѦ *ipf.* to wonder (at, *dat.*, о + *loc.*)

ДИВЪ *m.* wonder

ДИАВОЛЪ *m.* devil

ДЛЪГОТРЪПѢНИКЪ *n.* long-suffering

ДЛЪГЪ *m.* debt

ДЛЪЖЬНИКЪ *m.* debtor

ДЛЪЖЬНЪ *adj.* owing, due

ДО *prep.* (with *gen.*) up to, until

ДОБРОТА *f.* virtue

ДОБРЪ *adj.* good

ДОВОЛЪ *m.* sufficiency

ДОВѢСТИ *ipf.* suffice

ДОИДЕЖЕ *conj.* until

ДОКОЛѢ *adv.* how long?

ДОЛОУ *adv.* down, downwards

ДОЛѢ *adv.* below, down

ДОМЪ *m.* house

ДОНЪДЕЖЕ *conj.* until

ДОСТОИНЪ *adj.* worthy

ДОСТОЯНИКЪ *n.* inheritance

ДОСТОЯТИ *ipf.* to be fitting, right

ДОТОЛѢ *adv.* until that time, before

ДРАГЪ *adj.* dear, expensive

ДРЕВЛЕ *adv.* before

ДРЕВЬНЪ *adj.* old, ancient

ДРОУГЪ① *m.* friend

ДРОУГЪ② *pron.* other

дrouгъ къ дrouгou to one another

ДРЪЖАВА *f.* might, power

ДРЪЖАТИ *ipf.* to hold

ДРЪЖАТИ СѦ (with *gen.*) *ipf.* to hold

ДРЪЗАТИ **ѢДРСНЖТИ**

ДРСНЖТИ *ipf.* to take courage, grow bold

ДРЪЗОСТЬ *f.* boldness, audacity

ДРЪКОЛЬ *m.* club, stave

ДРѢВО *n.* tree

ДОУХОВЪНЪ *adj.* spiritual
ДОУХЪ *m.* spirit; breath (Gr. πνευμα)
ДОУША *f.* soul, life (Gr. ψυχή)
ДЪВА, ДЪВѢ *num.* two
 ДЪВА НА ДЕСѦТЕ twelve
ДЪВОИ *num.adj.* twofold; two (*with pluralia tantum*)
ДЪВОИЦА *f.* pair
ДЪЖДИТИ *ipf.* to rain
ДЪЖДЪ *m.* rain
ДЪСКА *f.* board; the inscription of the Cross
ДЪЩИ, ДЪШТИ daughter
ДЪЩИЦА *f.* writing-tablet
ДЪШТИ Ѳ **ДЪЩИ**
ДЪНИИЖ *adv.* by day
ДЪНЬ *m.* day
ДЪНЄВЪНЪ, ДЪНЬВЪНЪ *adj.* daily
ДЪНЬСЬ *adv.* today
ДЪНЬСЬНЬ *adj.* daily, of day
ДЪМЪ *m.* smoke
ДЪХАНИЕ *n.* breath, living creature
ДЪХАТИ breathe, blow
ДѢВИЦА *f.* girl, maiden
ДѢВЬСТВО *n.* girlhood
ДѢЛАТЕЛЬ *m.* labourer
ДѢЛАТИ *ipf.* to do, make
ДѢТИЦЬ *m.* child
ДѢЛО *n.* work, deed
ДѢТЕЛЬ, ДѢТѢЛЬ *f.* action, deed
ДѢЛАТИ *ipf.* to do, put, commit
 ДѢЛАТИ сѦ to be done, performed

нѢ ДѢИ let (bc)

ДѢВА *f.* maiden, virgin

Є **є**

Э **э**

Є = **кстѢ**

Ѣ = 6, **Э** = 5

Ж **ж**

Ѧ **ѧ**

Ж = **живѣте**

Ѧ not perused, **ѧ** = 7

ЖАБА *f.* frog

ЖАЛЪ *m.* tomb

ЖЕ *conj.* and, but (Gr. δέ)

ЖЕДАТИ Ѳ **ЖАДАТИ**

ЖЕЛѢЗЪНЪ *adj.* of iron

ЖЕЛѢНИКЪ *n.* desire, longing

ЖЕНА *f.* woman

ЖЕНИХЪ *m.* bridegroom

ЖЕНЬСКЪ *adj.* female

ЖЕСТОКЪ *adj.* hard

жестоко *adv.* sorely

ЖИВОНОСЪНЪ *adj.* life-giving

ЖИВОТЪ *m.* life

ЖИВОТЪНЪ *adj.* of an animal

ЖИВЪ *adj.* alive, living

живъ быти to live, be alive

Жидовьскъ *adj.* Jewish, Hebrew

ЖИЗНЬ *f.* life

ЖИЛА *f.* vein, sinew

жилали ослабленъ paralysed, sick of the palsy

ЖИЛИЩЕ *n.* abode, dwelling-place

ЖИТИ живѣж живѣши *ipf.* to live

ЖИТИКЪ *n.* life

ЖИТЬНИЦА *f.* barn

ЖРЬНОВЪНЪ *adj.* of mill

камень жръновънъ millstone

ЖРЬТВА *f.* sacrifice

ЖРЬТИ жърж жърѣши *ipf.* to sacrifice

ЖРѢВИИ *m.* lot

ЖРѢТИ ѿжръти

ЖЪДАТИ жидѣж/жѣдѣж жидѣши *ipf.*
to wait (for), expect

ЖАДАТИ жадаѣж жадаѣши *ipf.* to
desire, long for (*with gen.*)

ЖАДАТИ/ЖАДѢТИ жаждѣж жа
ждѣши *ipf.* to thirst

ЖАДЪНЪ, жаждѣнъ *adj.* thirsty

ЖАТВА *f.* harvest

ЖАТИ жѣнѣж жѣнкши *ipf.* to reap

Ѕ ѕ, ꙗ ꙗ ѿ ѿ

Ѕ = ѕѣло

Ѕ̄ = 7, ѿ = 9

ЅВѢЗДА *f.* star

ЅВѢЗДОЗЪРЬЦЬ *m.* astrologer (†
Euch 54a 17-18) (Gr. ἀστρομαγικός)

ЅВѢРИЕ ѿзвѣрь

ЅѢЛО *adv.* very, verily

З з, ꙗ ꙗ ѿ ѿ

З = зѣмля

З̄ = 7, ѿ = 9

ЗА *prep.* (*with acc.*) for, because of; by
(*with instr.*) behind (*with gen.*) on, at (in
expressions of time)

ЗА НЄ because

ЗАВИСТЬ *f.* envy

ЗАВѢТЬ *m.* covenant, testament

ЗАВѢЩАТИ завѣщаѣж завѣщаѣши
ipf. to make a covenant; zavuecati (Freis.
II) solemnly renounce (?)

ЗАВѢЗАТИ завѣзаѣж завѣзаѣши
ipf. to bind up, mend

ЗАДИ *adv.* behind

съ зади behind, from behind

ЗАДЪХНѢТИ СѦ *ipf.* to choke

ЗАДѢТИ задѣѣж задѣѣши *ipf.* to
force, compel

ЗАЗЪРѢТИ *ipf.* to find fault, to be
indignant

ЗАКЛАТИ *ipf.* to slaughter

ЗАКЛИНАТИ заклинаѣж заклинаѣши
ipf. to adjure, conjure

ЗАКОЛѢНИКЪ *n.* slaughtering

ЗАКОНОПРѢСТѢПЪНЪ *adj.*
unlawful, sinful

ЗАКОНОУЧИТЕЛЪ *m.* teacher of
the law

ЗАКОНЪ *m.* law

ЗАКОНЬНИКЪ *m.* lawyer; priest (Kiev
Miss., Freis. III)

ЗАМАТОРѢТИ заматорѣѣж
заматорѣѣши *ipf.* to grow old

ЗАМЫСЛЪ *m.* understanding,
intelligence

ЗАПАДЪ *m.* west

ЗАПОВѢДАТИ *ipf.* to charge with, to
command; to tell

ЗАПОВѢДЬ *f.* commandment
ЗАПОВѢСТИ *ipf.* to tell
ЗАПРѢТИТИ *ipf.* to forbid
ЗАСТѢПИТИ **ЗАСТѢПИЖ**
ЗАСТѢПИШИ *ipf.* to care for, protect, sustain
ЗАСТѢПНИКЪ *m.* protector
ЗАТВАРАТИ *ipf.* to close
ЗАТВОРИТИ **ЗАТВОРИЖ** **ЗАТѢПИШИ**
ipf. to close, shut
ЗАХАРИГА *m.* Zacharias
ЗАХАРИИНЪ, ЗАХАРЫИНЪ *adj.* of Zacharias
ЗАЩИТИТИ **ЗАЩИЦИЖ** **ЗАЩИТИШИ**
ipf. to protect
ЗАЧАЛО *n.* beginning
ЗАЧАТИ **ЗАЧЫИЖ** **ЗАЧЫЕШИ** *ipf.* to begin, conceive (a child)
ЗАЕМЪ *m.* loan
ЗАЯТИ **ЗАИИЖ** **ЗАИЕШИ** *ipf.* to borrow
ЗВѢРИНЪ *adj.* of a wild beast
ЗВѢРЬ *m.* animal, beast
ЗЕВЕДЕИ *m.* Zebedee
ЗЕВЕДЕОВЪ *adj.* of Zebedee
ЗЕМЛЬСКЪ *adj.* earthly
ЗЕМЛѦ, ЗЕМЛѦ *f.* earth, land, ground
ЗЕМЬНЪ *adj.* earthly, of the earth
ЗИЖДАТЕЛЬ *m.* creator
ЗИМА *f.* winter
ЗИМѢ *adv.* in the winter
ЗЛАТИЦА *f.* gold coin
ЗМИѦ *f.* serpent, snake

ЗМИѢВЪ *adj.* of a snake, serpent
ЗНАМЕНИКЪ *n.* sign
ЗНАТИ *ipf.* to know
ЗРЬНО *n.* grain
ЗЪВАТИ *ipf.* to call
ЗЪЛОБА *f.* evil, trouble (Zogr., Mt 6:34)
ЗЪЛОДѢИ *m.* evil-doer
ЗЪЛОДѢИНЪ *adj.* of the evil-doer (devil)
ЗЪЛЪ *adj.* bad, wickedness
ЗЪРѢТИ *ipf.* to see, behold
ЗѢЛО **ЗѢЛО**
ЗЖБЪ *m.* tooth

І і, І і **Ѳ Ѳ**

І not perused, **Ѳ** = 10

ІѢНЪ *m.* Johannes (Prag Fr.)

И и **Ѣ Ѣ**

и = **иже**

Ѣ = 8, **Ѣ** = 20

и *conj.* and, also, even

***и, *ѡ, *ѣ**

ИБО *conj.* for

ИГЛИНЪ *adj.* of a needle

ИГОУМЕНЪ *m.* abbot, igoumen
ἡγούμενος

ИДЕ, ИДЕЖЕ *rel. conj.* where

ИЕРДАНЬСКЪ *adj.* Herodian

ИЕРЕН, ИѢРЕН *m.* priest

ИЖДЕ *conj.* since, because

ИЖДЕКОНЬНЪ *adv.* from all time

ИЖДИТИ **ИЖДИВЪ** **ИЖДИВЕШИ** *ipf.* to spend

ИЖЕ, ИЖЪ, ГЖЕ, КЖЕ *rel.*
pron. who, which

ИЗБАВИТИ **ИЗБАВЛЪ** **ИЗБАВИШИ** *ipf.*
to deliver, save, free

ИЗБАВЛЕНИЕ *n.* salvation

ИЗБИРАТИ **ИЗБИРАЪ** **ИЗБИРАЕШИ** *ipf.*
to choose

ИЗБЪРАТИ **ИЗБИРАТИ**

ИЗВЪТИ **ИЗВЪДЪ** **ИЗВЪДЕШИ** *ipf.* to exceed, abound

ИЗВЪТЪКЪ *m.* surplus

ИЗВЪТЪЧЕСТВОВАТИ **ИЗВЪТЪ**
ЧЕСТВОУЪ **ИЗВЪТЪЧЕСТВОУЕШИ** *ipf.* to
abound

ИЗВЕСТИ **ИЗВЕДЪ** **ИЗВЕДЕШИ** *ipf.* to lead out, drive forth

ИЗВЛЪШТИ **ИЗВЛЪКЪ** **ИЗВЛЪЧЕШИ**
ipf. to pull out, draw (the sword)

ИЗВОЛЕНИКЪ *m.* one who is chosen

ИЗВОЛИТИ **ИЗВОЛЪ** **ИЗВОЛИШИ** *ipf.*
to choose

ИЗВОЛИТИ СѦ *ipf.* to seem good

ИЗВѢСТЬНЪ *adj.* certain, definite

ИЗГЛАГОЛАТИ **ИЗГЛАГОЛАЪ**
ИЗГЛАГОЛАЕШИ *ipf.* to utter, speak

ИЗГОНИТИ **ИЗГОНЪ** **ИЗГОНЕШИ** *ipf.* to drive out, persecute

ИЗГЪНАТИ **ИЗЖДЕНЪ** **ИЗЖДЕНЕШИ** *ipf.*
to drive out, to persecute

ИЗГЪВНЪЖТИ **ИЗГЪВНЪ** **ИЗГЪВНЕШИ**
ipf. to get lost

ИЗДАЛЕЧЕ *adv.* from afar, far off

ИЗ(Д)РАИЛЬ *m.* Israel

ИЗ(Д)РАИЛЕВЪ *adj.* Israelite

ИЗДРѢШЕНИКЪ *n.* redemption, liberation

ИЗДЪХИЖТИ **ИЗДЪХИЪ**
ИЗДЪХИЕШИ *ipf.* to expire

ИЗИТИ **ИЗИДЪ** **ИЗИДЕШИ** *ipf.* to go out, go forth, come out

ИЗИХА *adv.* to excess, vehemently

ИЗЛИПАТИ **ИЗЛЪПЪ** **ИЗЛЪПЕШИ** *ipf.* to pour out

ИЗМѢПАТИ **ИЗМѢНИТИ**

ИЗМѢНИТИ **ИЗМѢНЪ** **ИЗМѢНИШИ**
ipf. to change

ИЗНЕМОЩИ **ИЗНЕМОГЪ** **ИЗНЕМОЖЕШИ**
ipf. to be impossible

ИЗАТИ **ИЗЪМЪ** **ИЗЪМЕШИ** *ipf.* to take out

ИЛИ *conj.* or

ИЛИИНЪ *adj.* of Elias

Илига *m.* Elias

ИМАНИЕ *n.* taking, gathering

ИМѢНИКЪ *n.* property, goods

ИМѢТИ **ИМѢЪ** **ИМѢЕШИ** or **ИМАМЪ**
ИМАШИ *ipf.* to have (also an auxiliary forming the future tense)

ИМѢ was able = Gr. ἔσχεν

ИМА *n.* name

ИНДИКТЪ *m.* Indiction (cycle of 15 years)

ИНОКОСТЬ *f.* pilgrimage, wandering

ИНОПЛЕМЕНЬНИКЪ *m.* stranger, foreigner, Gr. ἀλλοφύλος

ИНОЧАДЪ *adj.* only-begotten

ИНЪ *adj.* other; fresh, new

ИНЪДЕ *adv.* elsewhere

ИНЪДИКТЪ *m.* indiction

ИОАНОВЪ *adj.* of John

ИОАНЪ (Иоаннъ) *m.* John

Иоанъ Кръстителъ John the Baptist

ИОНА *m.* Jonas

Иорданъ *m.* Jordan

иоръданьскъ *adj.* of Jordan

иосиовъ *adj.* of Joseph

Иосифъ *m.* Joseph

Иродигане *m.* Herodite, a follower of Herod

Иродъ *m.* Herod

Исавовъ *adj.* of Esau

Исакъ *m.* Isaac

ИСЕЛИТИ < **из-селити**

иселиж иселиши *ipf.* to drive out, expel (from, + *gen.*)

Искарриотъскы *adj.* Iscariot

Июда искарриотъскы Judas Iscariot

ИСКАТИ ищж (искж) ищешши *ipf.* to seek

ИСКОНИ *adv.* from the beginning, in the beginning

ИСКРЬНЬ *adj.* near; (*as masc. noun* = ὁ πλησίον) neighbour

Искоуцителъ *m.* tempter

Искоусити искоушж искоушиши *ipf.* to test, try, tempt

Искоушати ѿискоусити

Искоупити искоупаж искоупиши *ipf.* to redeem

Искоушати *ipf.* to tempt

ИСПЛЪНИТИ исплънж исплъниши *ipf.* to fill, fulfil

ИСПЛЪНИТИ сѧ *ipf.* to be filled

ИСПЛЪНЬ *adj.* full

ИСПОВѢДАТИ *ipf.* to confess; give thanks ѿисповѣдѣти (сѧ)

исповѣдати сѧ *ipf.* to confess; give thanks ѿисповѣдѣти (сѧ)

ИСПОВѢДЬ *f.* confession

ИСПОВѢДЬНЪ *adj.* confessional
OHG *bigihtig*

исповѣднь быти to confess

ИСПОВѢДѢТИ ѿисповѣдати

ИСПОВѢДѢТИ (сѧ) исповѣль
исповѣси *ipf.* to profess; utter; confess

ИСТИНА *f.* truth

въ истинѣ truly

ИСТИНЬНЪ *adj.* true

ИСТОПИТИ сѧ истопляж сѧ

истопиши сѧ *ipf.* to suffer shipwreck

ИСТЪКНѢТИ истъкнж истъкнешши *ipf.* to pluck out

ИСТАЪСАТИ① истѧсаж истѧсакши *ipf.* to demand back

ИСТАЪСАТИ② истѧжж истѧжешши *pf.* to answer

ИСОУСОВЪ *adj.* of Jesus

Исоусъ (Исѣ) *m.* Jesus

Исходити хождж ходиши *ipf.* to go out, come out (on foot)

Исходъ *m.* exit

ИЦѢЛѢТИ/ИЦѢЛѢТИ ицѣлж
ицѣлѣши *ipf.* to recover, be healed

ИСЪПАТИ < ис-съпати исъплож
исъпакши *ipf.* to cast (*lit.* pour) out

Исѣци <из-сѣк- исѣкж исѣчешши *pf.* to cut out

ИСАКНѢТИ исакнж исакнешши *pf.* to dry up

ИТИ *идж идѣши ipf./pf. to go*

ИЦѢЛИТИ <из-сѣлѣти ицѣлѣж
ицѣлѣши *ipf. to heal*

ИЦѢЛѢТИ <из-сѣлѣти *ipf.*

ѲИЦѢЛѢТИ

ИѢНЪ ѲІѢНЪ *m. Johannes*

ИѢРЕИ ѲИЕРЕИ

Ипакѡвль *adj. of Jacob, James*

Ипакѡвъ *m. Jacob, James*

ИѲеръисалимъ *m. Jerusalem*

Июда *m. Judah, Judas*

Июдеи *m. Jew*

Июдеискъ *adj. of the Jews, Jewish*

Июдеѧ *f. Judea*

иудѡвъ *adj. Judean*

Ѣ Ѣ

Ѡ Ѡ

Ѣ = dĕrvъ

Ѣѡна *f. hell*

Ѣѣтъсимани, Ѣѣдсимани

Ѳѣѣтъсимани

К к

Ѳ Ѳ

к = како

Ѳ = 20, **Ѳ** = 40

кадило *n. incense*

кадильнъ *adj. of incense*

како *adv. how*

каковъ *pron. of what kind*

какъ, кака, како *pron. adj. of what kind*

камень *m. stone, rock*

камень жрьновънъ *millstone*

камениѲ *coll. pl. stones*

камо *interrogative and relative adv. whither*

канагалилѣискъ *adj. of Cana in Galilee*

кападокиѡ *adj. of Cappadocia*

жена кападокиѡ *a woman from Cappadocia*

Каперѣнаѡумъ *m. Capernaum*

капати ѡ, каѡ ѡ, какши ѡ ipf.
to repent

квасъ *m. kvas', ferment*

творенъ квасъ *a fermented drink, Gr. σίκερα*

Кѡла нова *f. Κελλανόβα*

кентврѣонъ *m. centurion*

кесаръ, кесарь *m. Caesar, (Roman) emperor*

Кесаревъ *adj. of Caesar*

Кирилъ *m. Cyril*

Кириѡѡ *scribal error for*

Кириноу *from Киринъ m. Quirinius*

китѡвъ *adj. of whale*

кланѡати ѡ ipf. *to bow down before, worship (with dat.), do homage*

клеврѣтъ *m. companion*

Климентъ *m. Clement*

Клиоскауръ *m. Κλοιοσκαύρη*

клѣтъ *f. chamber, cell*

ключити ѡ, ключѡ ѡ, ключиш и ѡ ipf. *to fall on one's lot, happen*

ключъ *m. key*

клѡтва *f. oath*

КЛАТИ *кльнѣж* *кльнѣши* *ipf.* to

swear, curse

КЛАТИ *сѧ* to swear an oath

КОВЪ *m.* insurrection

КОВЬНИКЪ *m.* insurgent

КОГДА *interrogative part.* when

КОКОТЪ *m.* cock

КОЗЪЛА *n.* kid

КОЛИЖЬДО *adv. with relatives ... ever*

КОЛИКЪ *pron.* how large?

КОЛЬ *adv.* how (much)?

КОЛѢ *interrog. adv.* when?

КОЛЬМИ *interrog. part.* by how much;
how great?

КОЛѢНО *n.* knee

КОНДРАТЬ (*конѣдратъ, кодрантъ*)
m. *кодрáντης* farthing

Константиноградъ *m.*
Constantinople

КОНЪ *m.* beginning
отъ кона from the beginning

КОНЬЦЪ *m.* end

КОНЬЧАНИЕ *n.* end

КОНЬЧИНА *f.* term, limit

КОПИЕ *n.* spear

КОРАВИЦЪ *m.* little boat

КОРАВЬ, КОРАВЛЬ *m.* boat, ship

КОРАВЬНИКЪ *m.* sailor, seaman

КОРЕНЬ *m.* root

КОСНЖТИ (*сѧ*) *коснж* *коснѣши* *pf.*
to touch

КОТОРЫИ *rel.pron.* which (of several)

КОШЬ *m.* basket

КРАИ *m.* end, extremity

КРАСТИ *крадж* *крадѣши* *ipf.* to steal

КРАТЪ *m.* time

дѣва *крата* twice

коль *краты* how many times

КРИЖЬНЪ *adj.* of the cross

КРОВЪ *m.* roof

КРОМѢШЬНЪ *adj.* outer

КРОТЪКЪ *adj.* meek, gentle

КРЪВОТОЧИВЪ *adj.* with a flux of
blood

КРЪВЬ *f.* blood

КРЪСТИТЕЛЬ *m.* the Baptist

КРЪСТИТИ *кръци* *кръстиши* *ipf.* to
baptize

Кръстиганинъ *adj.* Christian

КРЪСТЪ *m.* cross

КРѢПИТИ *сѧ* *крѣпѣж* *сѧ*
крѣпиши *сѧ* *ipf.* to grow strong

КРѢПОСТЬ *f.* strength, (stronghold?)

КОУПИТИ *коупѣж* *коупиши* *pf.* to
buy

КОУПЪ *m.* heap

въ *коупѣ* together

КОУЦИГА *f.* boiled wheat

КЪ *prep. (with dat.)* to, towards

КЪДѢ *adv.* where

КЪЗНЬ *f.* (*къзнии* Prague Fr. II A20 is
probably *voc. for nom.*) manner; intrigue,
conspiracy (?)

КЪНИГА *f.* writing, document, letter,
book

кънигы the (Biblical) scriptures

кънигы *распоустѣныж* writing of
divorcement

КЪНИЖЪНИКЪ, **кѣнижъникъ** *m.*
scribe

КЪНАЖЬ *adj.* of a ruler

КЪНАСЬ *m.* ruler, prince <Germ.
kunningaz

КЪТО *pron.* who, anyone

КЪИИ, **КАПА**, **КОЕ** *pron.* what (kind
of)?

КЪИИЖДО *pron.* any, every; anyone,
everyone

КЪСѢЛЬ *adj.* sour

КЖПѢЛЬ *m.* pool

КѢРѢНИНЪ *m.* Cyrenian

Л л

Ѧ Ѧ

л = ЛЮДИЕ

Ѧ = 30, Ѧ = 50

ЛАВАНОВЪ *adj.* of Laban

ЛАДИЦА *f.* boat

ЛАДИЦА *f.* boat

ЛАКАТИ **ѦЛАКАТИ**

ЛАКЪТЪ *m.* cubit, 'ell' (measure of
length)

ЛАНИТА *f.* cheek

БИТИ **ѦЛАНИТЪ** to slap

ЛАЧЪНЪ *adj.* hungry

ЛЕВѢИТЪ (**левѢитъ**, **левѢѢиитъ**,
леѡѡѡитъ, **леѡѡитъ**, **леѡѡѢи**) *adj.* Levite

ЛЕЖАТИ **лежж** **лежеши** *ipf.* to lie,
recline

ЛЕПТА *f.* a small coin, mite

ЛЕТѢТИ **леѡѡж** **летиши** *ipf.* to fly

ЛЕЩИ/ЛЕШТИ **лаѡѡж** **лажеши** *ipf.*
to lie down

ЛЕВѢИТЪ **ѦЛЕВѢИТЪ**

ЛИ① *conj.* either; or

ЛИ② *interrogative particle* Lat. *-ne*

ЛИКЪ *m.* dance, chorus, company

ЛИМА *adv.* why Aram. *l'má*

ЛИХОКЛАТВА *f.* false oath, perjury

ЛИХОПАДЕНИЕ *n.* gluttony

ЛИХЪ *m.* excessive, vain; evil

ЛИХОЕ СЕЮ 'whatsoever is more than
these'

ЛИШЕ all the more, to excess

ЛИЦЕ *n.* face, countenance

ЛИХВА *f.* interest (on money)

ЛИХО *adv.* too much

ИЗ ЛИХА to excess

ЛИЦЕМѢРЪ *m.* hypocrite

ЛОБѢЗАТИ **лобѢжж** **лобѢжеши** *pf.*
to kiss

ЛОВИТИ **ловѢж** **ловиши** *ipf.* to catch,
hunt, fish

ЛОВЬЦЪ *m.* hunter; fisher

ЛОЖЕ *n.* bed

ЛОЗИЕ *n. coll.* vine-branches

ЛОЗЪНЪ *adj.* of the vine

ЛОУНА *f.* moon

ЛОУЧИИ *comp. adj.* better

ЛЪГАТИ **лѡѡж** **лѡѡеши** *ipf.* to lie

ЛЪГЪКЪ *adj.* light (in weight)

ЛЪЖА *f.* lie

ЛЪЖЕ СѢВѢСТОВАТИ (**сѢВѢСТОУѢж** **сѢВѢСТОУѢши**) to bear false witness

ЛЪЖЬ *adj.* lying, false

ВЪ ЛЪЖЕ КАЛТИ СѢ to forswear oneself
лѡѡжж falsely

ЛЪЖЬНЪ *adj.* lying, false

ЛЪСТЬ *f.* guile, cunning

ЛѢПОТА *f.* beauty; (Freis. III) pomp

ЛѢСЪ *m.* wood, forest

ЛѢТО *n.* year

ЛЮБИТИ **ЛЮБИЖ** **ЛЮБИШИ** *ipf.* to love

ЛЮБО *conj.* or

ЛЮБО...ЛЮБО either...or

ЛЮБОДѢИНЪ *adj.* of fornication

ЛЮБЕНИЦЪ *adj.* loving the poor, Gr.
φιλόπτωχος

ЛЮБЪ *adj.* pleasant, pleasing

ЛЮБЫ *f.* love

ЛЮБЫ СЪТВОРИТИ to commit adultery

ЛЮДИКЪ *m.pl. (coll.)* people

ЛЮТЪ *adj.* terrible

ЛЖКАВЪ *adj.* evil

ЛЖКАВЪНЪ *adj.* evil

М м

ⲙ ⲙ

м = МЪСЛИТЕ

ⲙ̅ = 40, ⲙ̅̅ = 60

Магдалини *f.* the Magdalene

МАЛО *adv.* little, few

МАЛОВѢРЪ *adj.* of little faith

МАЛОМОЩЪ *m.* poor man

МАЛЪ *adj.* small; minor

МАЛО *adv.* a little, few

ИѢКОВЪ МАЛЪИ James the Less

МАМБРИНСКЪ *adj.* of Mamre

МАМОНА *f.* Mammon

МАНАСТЫРЪ *m.* monastery

МАНЪНА *f.* manna

Марининъ *adj.* of Mary

Марига, Марья *f.* Mary

Мартъ *m.* March

МАСЛО *n.* oil

МАТИ *f.* mother

МЕДЪ *m.* honey

МЕТАТИ **МЕТЖ** (**МЕЩЖ**, **МЕТАЖ**)
МЕТЕШИ (**МЕТАКШИ**) *ipf.* to throw

МЕЧЪ *f.* sword

МИЛОВАТИ **МИЛОУИЖ** **МИЛОУИШИ** *ipf.*
to have mercy (on)

МИЛОСРЪДИЕ *n.* compassion

МИЛОСРЪДОВАТИ **МИЛОСРЪДОУИЖ**
МИЛОСРЪДОУИШИ *ipf.* to have mercy, feel
compassion

МИЛОСРЪДЪ *adj.* merciful

МИЛОСТИВЪ *adj.* merciful

МИЛОСТИВЪНЪ *adj.* merciful

МИЛОСТЬ *f.* mercy

МИЛОСТЫНИ *f.* alms, mercy

МИЛЪ *adj.* dear, pleasant

МИМО *adv.* past

МИМО ИТИ (**ХОДИТИ**) to pass by, away
from

МИНЖТИ **МИНИЖ** **МИНЕШИ** *ipf.* to pass

МИРЪ① *m.* world

МИРЪ② *m.* peace

МИРЬНО *adv.* peacefully

МИРЬНЪ① *adj.* worldly, secular

МИРЬНЪ② *adj.* peaceful

МЛАДЕНЬЦЪ *m.* infant

МЛАДЬНЬЧЪ *adj.* of infants

МЛАДѢНИЦЬ *m.* infant, babe

МЛѢВА *f.* shouting, tumult

МЛѢВИТИ **МЛѢВАНЪ** **МЛѢВИШИ** *ipf.*
to make a noise, disturbance

МЛѢЧАТИ **МЛѢЧЪ** **МЛѢЧИШИ** *ipf.* to
be silent

МНОГОПЛОДНЪ *adj.* fertile,
prolific

МОИ *pron.* my

МОЛИТВА *f.* prayer

МОЛИТИ (**СА**) **МОЛЪ** (**СА**) **МОЛИШ**
И (**СА**) *ipf.* to beg, supplicate; pray

МОРЬСКЪ *adj.* of the sea

МОРЬ *n.* sea

МОСЕА *m.* Moses

МОЩИ/МОШТИ **МОГЪ** **МОЖЕШИ**
ipf. to be able

МОЎСИ *m.* Moses

МРАЗЪ *m.* frost

МРЬЗЪКЪ *adj.* abominable

МРЬТВЪ *adj.* dead

МРЬТВЬЦЬ *m.* dead body, corpse

МРѢЖА *f.* net

МЪНОГАЖЪДЪ *adv.* many times

МЪНОГЪ *adj.* much, great, manifold,
many

МЪНОЖИЦЕИЖ *adv.* many times

МЪНОЖЬСТВО *n.* multitude

МЪЗДА *f.* reward

МЪЗДОИМЬЦЬ *m.* tax-gatherer,
publican

МЪНИИ *comp. adj.* smaller, lesser; least

МЪНѢТИ **МЪНЪ** **МЪНИШИ** *ipf.* to
think

МЪНѢТИ **СА** *ipf.* to appear, seem

МЪСТЬ *f.* revenge

МЪША *f.* mass

МЪИСЛИТИ **МЪИШЪ** **МЪИСЛИШИ** *ipf.*
to think

МЪИСЛЬ *f.* thought

МЪИШЬЦА *f.* arm (-muscle)

МЪИТАРЬ *m.* publican, tax-collector

МЪИТЬНИЦА *f.* customshouse

МЪИСЛЬ *f.* thought

МѢЖДЮ *adv.* between

МѢРА *f.* measure

МѢРИТИ **МѢРЪ** **МѢРИШИ** *ipf.* to
measure, mcte

МѢСТО *n.* place, spot

МѢСАЦЬ *m.* month

МѢСАЧЬНЪ *adj.* lunatic

МАКЪКЪ *adj.* soft, fat

МАДИТИ **МЖДАЖ** **МЖДИШИ** *ipf.* to
delay

МЖДРОСТЬ *f.* wisdom

МЖДРЪ *adj.* wise

МЖЖЬ *m.* man

МЖЖЬСКЪ *adj.* of man

МЖКА *f.* torment

МЖЧЕНИКЪ *m.* martyr

МЖЧЕНИЦА *f.* martyr

МЖЧЕНИКЪ *n.* suffering, martyrdom

МЖЧИТИ **МЖЧЪ** **МЖЧИШИ** *ipf.* to
torment

МАТЕЖЬ *m.* confusion; tumult

МАНЪНА **Ѣ** **МАНЪНА**

Н н**Р р****Н = НАШЪ****Н̄ = 50, Р = 70****НА** *prep. (with loc.) on; in; (with acc.) on to, against, for (of duration)***НАВЕСТИ** *наведѣж наведѣши pf. introduce, guide***НАВЪКНЖТИ** *навѣкнѣж навѣкнѣши pf. to be accustomed***НАГЪ** *adj. naked***НАДЪ** *prep. (with acc.) over, upon; (with instr.) over, above***НАЕМЪНИКЪ** *ѡНАИМЪНИКЪ***Назаретъ** *m. Nazareth***НАЗАРЕТЪСКЪ** *adj. of Nazareth***НАЗАРЪНИНЪ** *m. Nazarene***НАИМЪНИКЪ, наемъникъ** *m. labourer, hireling***НАИТИ** *наидѣж наидѣши ipf. to enter into, come upon***НАЛЕЖАТИ** *належѣж належѣши ipf. to crowd upon***НАМѢСТЪНИКЪ** *m. successor; representative***НАПАДАТИ** *ѡНАПАСТИ***НАПАСТИ** *нападѣж нападѣши pf. to fall upon, beat upon***НАПАСТЪ** *f. temptation***ТВОРИТИ НАПАСТЪ** *use spitefully (Zogr., Mt 5:44)***НАПАГАТИ** *ѡНАПОИТИ***НАПЪЛНИТИ** *напъльнѣж напъльниши pf. to fill***НАПОИТИ** *напоѣж напоѣши pf. to give to drink***НАПРАВИТИ** *направѣж направѣши pf. to direct***НАПЪСАТИ** *(написати) напишѣж напишѣши pf. to write down, enroll***НАРЕЦИ/НАРЕШТИ** *нарекѣж**наречѣши pf. to name, call, appoint**нареши сѧ pf. to be called***НАРИЦАТИ** *нарицаѣж/наричѣж**нарицаѣши/наричѣши ipf. to name, call**нарицати сѧ ipf. to be named, called***НАРОДЪ** *m. multitude, people***НАРЪДЪНЪ** *adj. of nard***НАСАДИТИ** *насаждѣж насадиши pf. to plant***НАСИЛЕНИЕ** *n. violence***НАСЛАЖДАТИ** *сѧ ipf. to enjoy***НАСЛѢДИТИ** *наслѣждѣж наслѣдиши pf. to inherit; to follow, imitate***НАСЛѢДОВАТИ** *ѡнаслѣдити***НАСЛѢДЪНИКЪ** *m. heir***НАСТАВЪНИКЪ** *m. teacher, master; leader***НАСТАТИ** *настанѣж настанѣши pf. to come to pass***НАСТОЯТИ** *настоѣж настоѣши ipf. to be present**настоѣшѣж present***НАСЪИТИТИ** *сѧ насыщѣж сѧ насытиши сѧ pf. to fill, satisfy***НАОУСТИТИ** *наоуѣж наоуѣши ipf. to persuade***НАОУЧИТИ** *pf. to teach, instruct***НАОУЧИТИ** *сѧ pf. to learn, be taught*

НАЧИНАТИ *начинаѣж начинаѣши*

ipf. to begin

НАЧАЛО *ipf. beginning*

НАЧАТИ *начѣнж начѣнешен* *ipf. to begin*

НАШЬ *pron. our*

НАЈТИ *наимж наимеши* *pf. to hire*

НЕ *adv. not*

НЕБЕСЪНЪ *adj. of heaven, of the air*

НЕБЕСЬСКЪ *adj. heavenly, of heaven*

НЕБО (*нѣ-*, *нѣб-*) *n. heaven*

НЕБО *conj. for, as*

НЕБЪТИК *n. non-existence, non-being*

НЕВРѢЦИ *неврѣгж неврѣжешн*
ipf. to neglect, disregard

НЕВИДИМО *adv. invisibly*

НЕВИДИМЪ *adj. invisible*

НЕВѢРЪНЪ *adj. faithless*

НЕГОДОВАТИ *негодоѣж негодоѣши*
ipf. to be indignant, disapprove

НЕДѢЛА *f. Sunday; acc. plur. nedela*
(Freis. I) *holy days (?)*

НЕДЖГЪ *m. disease*

НЕЖЕ *conj. than*

НЕЗАВИДЪЛИВЪ *adj. without envy*

НЕЗЪЛОВИВЪ *adj. innocent*

НЕКЛЮЧИМЪ *adj. useless, superfluous*

НЕМИЛОСТИВЪ *adj. merciless*

НЕМОЩЪНЪ *adj. weak*

НЕМѢРЪНЪ *adj. measureless, infinite*

НЕНАВИДѢТИ *ненавиждж*
ненавидиши *ipf. to hate*

НЕНАВИСТЬ *f. hatred*

НЕПЛОДЪ *f. barren (woman)*

НЕПОВИНЪНЪ *adj. innocent*

НЕПОСРАМЛЕНЪ *adj. without shame*

НЕПЫЩЕВАТИ *непыщѣж*
непыщѣши *ipf. to think, believe*

НЕПРАВЪДЪНЪ *adj. unjust*

НЕПРАЗДЪНЪ *adj. pregnant*

НЕПРИГЪЗНИНЪ *adj. of the devil*

НЕПРИГЪЗНЪ *f. the evil one, the devil*

НЕРЖКОТВОРЕНЪ *adj. not made by hands*

НЕЧИСТЬ *adj. unclean, impure*

НЕСТИ *несж несешн* *ipf. to carry*

НИ^① *conj. not; no*

НИ^② *adv. neither; nor*

НИЖЕ *comp. adj. below*

до ниже *to the bottom*

НИЗОУ *adv. below*

НИЗЪЛОЖИТИ *низъложж*
низъложиши *ipf. to put down*

НИЗЪРИНЖТИ *низъринж*
низъринешн *pf. to throw down*

НИКАКЪ *pron. adj. no, not any*

Никодимъ *m. Nicodemus*

Никола *m. Nicholas*

НИКОЛИ *adv. never*

НИКОЛИЖЕ *adv. never*

НИКЪТО *adv. some, a certain*

НИКЪТОЖЕ *adv. no one*

НИКЪИ *pron. adj. no, none*

НИЩЕТА *f. poverty*

НИЦЬ *adj.* poor; beggar

НИЦЪ *adj.* ἐπὶ προσώπων

ПАДЕ НИЦЬ fell on his face

НИЧЬТО *pron.* nothing

НИЧЬТОЖЕ, НИЧЬЖЕ *pron.* nothing

НИЧЬЖЕ ∅ **НИЧЬТОЖЕ**

НОГА *f.* leg, foot

НОЖЬ *m.* sword; knife

НОСИТИ нѡшѣ нѡсиши *ipf.* to carry, bear

НОЦЬ *f.* night

НОЦЬНЪ *adj.* nightly, of night

НОЦНІѢ *adv.* by night

НЪ *conj.* but

НЫНѢ *adv.* now

НѢДРА *n. pl.* bosom

НѢКЪТО *pron.* some, a certain

НѢКЪ *pronominal adj.* a certain

НѢМЪ *adj.* dumb

НѢЧЬТО *pron.* something, anything

НЖДЪМИ *adv.* of necessity

НЖЖДА *f.* necessity

НЖЖДЪНЪ, НОУЖДЪНЪ *adj.* necessary

О о

Ә ә

о = онъ

ѭ = 70, Ә = 80

о *prep.* (with *acc.*) on, by; (with *loc.*) about, concerning; around, by

о, ѡ *interjection* oh!

ОБА, ОБѢ *dual num.* both

ОБАЧЕ *conj.* or *adv.* but, yet, after, all, only

ОБИМАТИ *ipf.* to gather, pick (fruit)

ОБИТИ① (< **ОБ-ВИТИ**)

обѡиѣ обѡиѣши *ipf.* to wind, wrap

ОБИТИ② обѡидѣ обѡиѣши *ipf.* to surround, walk around; go round, circulate

ОБИТѢЛЬ *f.* lodging, inn

ОБЛАСТЬ *f.* power, authority

ОБЛАЧИТИ СѦ *ipf.* to dress

ОБЛЕЦИ *ipf.* to dress

ОБЛИЧАТИ *ipf.* to accuse

ОБЛИЧИТИ *ipf.* to accuse, denounce

облѡчитѣ сѦ *ipf.* to be accused, denounced

ОБЛОВЫЗАТИ *ipf./pf.* to kiss

ОБЛѢЦИ *ipf.* to clothe

облѡци сѦ въ (with *acc.*) to put on (clothes)

ОБНИЦАТИ *ipf.* to become poor

ОБНОВИТИ *pf.* to renew

ОБРАЗЪ *m.* image, form

ОБРАТИТИ *pf.* to turn

обратитѣ сѦ to turn

ОБРѢЗАТИ обрѣѣж обрѣѣши *ipf.* to circumcise

ОБРѢСТИ *ipf.* to find

ОБРѢТАТИ ∅ **ОБРѢСТИ**

ОБРЖЧИТИ *ipf.* to betroth

ОБОУТИ оубоуѣж оубоуѣши *pf.* to put someone's shoes on

ОБОУПАТИ *pf.* to become foolish; to become tasteless

ОБЪЧАИ *m.* custom

ОБЪДОВАТИ *ipf.* to dine

ОБЪТЪ *m.* vow, promise

ОБЪЩАТИ (СА) *pf.* to promise

ОБЪЩЕВАТИ (СА) *ipf.* to promise

ОБАЗАТИ (<ОБ-В-) ОБАЖЖ ОБАЖЕШИ *pf./ipf.* to bind

ОБАТИ **ОБЪМЖ** **ОБЪМЕШИ** *pf.* to comprehend, apprehend, take, receive

ОВОГДА *adv.* then

ОВОГДА...ОВОГДА now...now, sometimes...sometimes

ОВОЩЪНЪ *adj.* of fruit

ОВЪ, ОВА, ОВО *pron.* that

ОВЪ...ОВЪ the one...the other

ОВА...ОВА some...others

ОВЪНЪ *m.* ram

ОВЪЦА *f.* sheep

ОВЪЧЪ *adj.* of a sheep, sheep's

ОГНЪ *m.* fire

ОГНЪНЪ *adj.* fiery, of fire

ОГРАДИТИ *pf.* to fence, guard

ОГРАСТИ *ipf.* to go round; come round

ЛѢТА **ОГРЪДЖИЦѢ/ОГРЪДЖИЦА** annually

ОДЕЖДА *f.* clothing, raiment

ОДРЪЖАТИ *ipf.* to seize, hold

ОДРЪ *m.* bed

ОДѢАНИКЪ, ОДѢАНИКЪ *n.* clothing

ОДѢТИ/ОДѢПАТИ *pf.* to clothe

ОЖЕНИТИ СА *pf.* to marry (of a man)

ОЖЕЦИ **ОЖЕЖ** **ОЖЕЖЕШИ** *pf.* to burn

ОЖИТИ **ОЖИВЖ** **ОЖИВЕШИ** *pf.* to come to life

ОЗАРЯТИ СА **ОЗАРЯЖ** **ОЗАРЯКИШИ** *ipf.* to be enlightened (Euch 26.10 † **ОЗАРѢТЪ СА**)

ОКЛЕВЕТАТИ *ipf./pf.* to slander

ОКО *n.* eye

ОКОВАТИ *pf.* to fetter

ОКОВАНЪ prisoner

ОКОНЪЧАТИ *pf.* to conclude, complete, perfect

ОКРЪСТЬ *adv. or prep.* round about, near by

ОЛЪТАРЪ *m.* altar

ОЛѢИ, КЛИЕН *m.* oil

ОМОЧИТИ *pf.* to dip

ОМРАЗИТИ СА *pf.* to become odious, arouse disgust

ОНЪ *pron.* that (= ille); he

ОПЛАТЪ *m.* offering, host (cf. Lat. *oblata*, OHG *oblât*).

ОПОНА *f.* curtain

ОПРАВЪДАТИ *ipf./pf.* to justify

ОПРАВЪДАНИКЪ *n.* justification, ordinance

ОПРАВЪДИТИ *pf.* to justify

ОПРѢСНЪКЪ *n.* unleavened bread

ОПРѢТИ/ОПЪРѢТИ СА *pf.* to be supported (by, *dat.*); to beat against (*dat.*)

ОПОУСТИТИ *pf.* to lay waste

ОРЪЖИКЪ *n.* weapon

ОСИПАТИ *pf.* to shine upon

ОСКВРЪНИТИ **ОСКВРЪНЖ** **ОСКВРЪНИШИ** *pf.* to defile

ОСКВРЪНИТИ СА to defile oneself

ОСКРЪБѢТИ **ОСКРЪБАЖ** **ОСКРЪБИШИ** *pf.* to become grieved

ОСЛАВИТИ ослабѣж ослабѣши *pf.* to weaken

ОСЛАВЛЕНЪ *m.* paralyzed man

ОСЛАВѢТИ *ipf./pf.* to become weak

ОСЛѢПНѢТИ *pf.* to grow blind

ОСМЪ *num.* eighth

ОСНОВАТИ осноуж осноужши *pf.* to found

ОСОЛИТИ осолѣж осолѣши *ipf.* to salt

ОСТАВИТИ оставѣж оставѣши *pf.* to leave, forsake; to permit

ОСТАВЛѢТИ оставѣѣж
оставѣѣши *ipf.* to leave, let

ОСТАВЛЕНИЕ *n.* remission, forgiveness

ОСТАТИ останѣж останѣши *pf.* to remain; to abandon (*with gen.*)
остати кѣж Mar., Mk 14:6 leave her alone

ОСТРОГЪ *m.* stake

ОСТѢПИТИ *pf.* to move off, move away

ОСѢНИТИ осѣниж осѣниши *pf.* to overshadow

ОСЖДИТИ осжждѣж осжждѣши *pf.* to judge, condemn

ОСЖЖДАТИ осжждаѣж осжждаѣши *ipf.* to judge, condemn

ОТВРѢСТИ отвръзѣж отвръзѣши *pf.* to open

ОТИТИ отидѣж отидѣши *pf.* to depart, go away

ОТРОКОВИЦА *f.* maiden, girl

ОТРОКЪ *m.* child; servant

ОТРОЧИЩЪ *n.* child

ОТРОЧА *n.* child

ОТЪ, Ѡ, Ѩ *prep. (with gen.)* from, away from, of

ОТЪ СЕЛѢ from henceforth

ОТЪНКАИЖЕ whence, from which

ОТВРАТИТИ отвратиѣж

отвратиши *pf.* to turn away

ОТВРѢСТИ ѡтврѣсти *ipf.* to open

ОТВРѢЩИ отвръгѣж отвръгѣши *pf.* to cast away

отвръгѣши сѧ (*with gen.*) to deny

ОТВѢЩАВАТИ отвѣщаѣж
отвѣщаѣши *ipf.* to answer

ОТВѢЩАТИ отвѣщаѣж
отвѣщаѣши *pf./ipf.* to answer

ОТЪДАТИ отъдаѣж отъдаѣши *pf.* to give away, surrender

ОТЪКЖДОУ *adv.* whence

ОТЪЛОЖИТИ отъложѣж
отъложѣши *pf.* to put off, reject

ОТЪЛЖЧИТИ *pf.* to cut off, separate

ОТЪМЕТАТИ сѧ *ipf./ipf.* to deny

ОТЪНОСИТИ сѧ *ipf.* to be carried away (Supr 127, 26-27 †)

ОТЪНКАИЖЕ ѡтѣ

ОТЪНЖДЪ *adv.* at all

ОТЪНЖДѢЖЕ ѡтѣ

ОТЪПАСТИ отъпадѣж отъпадѣши *i pf.* to fall

ОТЪПОУСТИТИ отъноуѣж
отъноуѣши *pf.* to send away, yield, to release; forgive

ОТЪПОУЩАТИ отъноуѣѣж
отъноуѣѣши *ipf.* to send away, yield, to release; forgive

ОТЪПОУЩЕНИЕ *n.* remission, forgiveness

ОТЪРИНЖТИ **ОТЪРИГНИЖ**

ОТЪРИГНЕШИ *pf.* to reject

ОТЪРОЧЬНЪ *adj.* absent

ИМѢИ МА **ОТЪРОЧЬНА** count me out

ОТЪСЕЛѢ *adv.* henceforth

ОТЪСѢЦИ **ОТЪСѢКЖ** **ОТЪСѢЧЕШИ**

pf. to cut off

ОТАТИ/ОТЪАТИ **ОТЪАЖ/**

ОТЪАМЖ **ОТЪАЕШИ** *pf.* to take away

ОТЬЦЬ *m.* father

ОТЬЧЬСТВО *n.* family, tribe

ОЦЬТЪ *m.* vinegar

ОЦЬТЪНЪ *adj.* of vinegar; mingled

with myrrh (Mar., Mk. 15:23)

ОЦѢПАТИ **ОЦѢПАЖ** **ОЦѢПАКШИ** *ipf.*

to stiffen

ОЦѢСТИТИ **ОЦѢЩЖ** **ОЦѢСТИШИ** *pf.*

to purge, purify

ОЧИСТИТИ **ОЧИЩЖ** **ОЧИСТИШИ** *pf.* to

cleanse, purify

П п

Ѡ ѡ

п = покон

Ѡ = 80, ѡ = 90

Павѡлъ (**Паѡлъ**) *m.* Paul

пагоѡба *f.* destruction

пажитъ *f.* pasture

пакоствъ *f.* harm

пакы *adv.* again

памаѡтъ *f.* memory, memorial,
monument

папа *m.* pope

папеѡжъ *m.* pope

параскевѡѣ *f.* the Preparation (Gr.
παρασκευή)

паска **ѡпасха**

пасти① (**сѡ**) **падѡж** **падѡеши** *pf.* to
fall

пасти② **пасѡж** **пасѡеши** *ipf.* to guard,
keep, pasture

пастоѡхъ *m.* shepherd

пастыръ *m.* shepherd

пасха *f.* Easter; Passover

патриарховъ *adj.* of the patriarch

патриархъ *m.* patriarch

патриаршьскъ *adj.* of the
patriarch

патриаршьство *n.* patriarchate,
office of patriarch

пачѡ *adv.* more, rather

Петръ *m.* Peter

пеѡци **пекѡж** **печѡеши** *ipf.* to bake, burn

пеѡци **сѡ** *ipf.* to be anxious about (*instr.*
or *с*)

печаль *f.* grief

печальнъ *adj.* sad, downcast

пешти **сѡ** **ѡпеѡци** **сѡ**

Пилатъ *m.* Pilate

писма *n.* letter; jot

писати **ѡпѡсати**

пистикии *f.* (Mar., Mk 14:3) = Gr.

*πιστική (νάρδος), adj. genuine, probably
made into a noun in error by the
translator*

пити **пыѡж** **пыѡкши** *ipf./pf.* to drink

питѡти **питѡѡж** **питѡѡкши** *ipf.* to
feed

пиѡца *f.* food

ПЛАКАТИ (СА) плачѣ плачѣши

ipf. to weep

ПЛАЩАНИЦА *f.* linen clothe, shirt

ПЛАЧЬ *m.* weeping

ПЛОДЪ *m.* plod

ПЛЪНЪ *adj.* full

ПЛЪТЬ *f.* flesh

ПЛЪТЬСКЪ *adj.* of the flesh

ПЛѢВАТИ плѣѣж плѣѣши *ipf.* to spit

ПЛѢТЬ ꙗко **ПЛѢТЬ**

ПЛѢВА *f.* chaff

ПЛѢВЕЛЪ, **ПЛѢВЕЛИ** *m.* weed

ПЛѢМА *n.* tribe, race

ПЛѢНЪ *m.* captivity

ПО *prep.* (with *acc.*) throughout; (with

dat.) along, about; according to; (with

numerals) ... each; (with *loc.*) after

ПО **НѢЖЕ** as, forasmuch as

ПО **ТОМОУ** *botomu* (Freis. II), therefore

ПОВѢДѢТИ повѣждаж повѣдиши

pf. to watch, wake

ПОВЕЛѢНИКЪ *n.* order, command

ПОВЕЛѢТИ повелѣж повелиши *pf.*

to order, command

ПОВИНОВАТИ СА повиноѹж са

повиноѹкши са *ipf.* to submit

ПОВИНЪНЪ *adj.* guilty

ПОВИТИ повиж повикиши *ipf.* to

wrap, swaddle

ПОВѢДАТИ повѣдаж повѣдакиши

ipf. to relate, tell, proclaim

ПОВѢДѢТИ *pf.* to tell, relate

ПОВѢЛѢНИКЪ *n.* decree

ПОВѢСИТИ повѣсиж повѣсиши *ipf.*

to tell

ПОВѢСТЬ *f.* narrative, tale

ПОГАНИНЪ *adj.* pagan

ПОГАНЬСКЪ *adj.* pagan, heathen

ПОГРАВАТИ/ПОГРѢВАТИ

пограваж погравакиши *ipf.* to bury

ПОГРЕВЕНИКЪ *n.* burial

ПОГРЕТИ погребж погребшиши *pf.* to

bury

ПОГОУБИТИ погоубаж погоубиши

pf. to destroy

ПОГЫВАТИ ꙗко **ПОГЫВѢЖТИ**

ПОГЫВѢЖТИ погывѣж погывѣшиши

pf. to perish

ПОДАТИ подамь подаси *pf.* to give,

present, grant

ПОДВИГНЖТИ *ipf.* to move, to stirr

ПОДВИГНЖТИ СА *ipf.* to hasten

ПОДВИЗАТИ СА *ipf.* to move

oneself, to struggle

ПОДОВАТИ *ipf.* to be fitting, necessary

ПОДОВАТИ СА to be like

ПОДОВИТИ *ipf.* to liken, make similar;

to be due, fitting

ПОДОВИТИ СА to resemble, agree, be like

ПОДОВЪНЪ *adj.* similar, convenient

ВЪ **ПОДОВЪНО** **ВРѢМА** (Mar., Mk

14:11 = Gr. ἐνκαίρως)

ПОДРАЖАТИ/ПОДРѢЖАТИ

подражаж подражакиши *ipf.* to

mock

ПОДРОУГЪ *m.* neighbour, companion

ПОДРѢЖАТИ ꙗко **ПОДРАЖАТИ**

ПОДЪ *prep.* (with *acc.* and *instr.*) under

ПОДЪКОПАВАТИ *ipf.*

ПОДЪКОПАТИ

ПОДЪКОПАТИ *подъкопаѣж*
подъкопакши pf. undermine, dig
 through

ПОДЪНЕБЕСЬСКЪ *adj.* (under-the-
 heavens =) earthly

ПОДЪНОЖИКЪ *n.* footstool

ПОДЪПЪГА *ПОТЪПЪГА*

ПОДЪРЪТИ *подърѣж* *подърѣкши*
pf. to undermine

ПОЖИДАТИ/ПОЖЪДАТИ *пождаж/*
пождаж пождиеш/пождаеш pf. to wait

ПОЗДѢ *adv.* late

ПОЗНАТИ *познаѣж* *познакши pf.* to
 know, to get to know

ПОЗОБАТИ *pf.* to peck

ПОЗЪВАТИ *ipf.* to invite, summon

ПОИМАТИ *ipf.* to take, marry

ПОКАДИТИ *pf.* to burn incense

ПОКАЗАТИ *pf./ipf.* to show

ПОКАЖЪ *f.* repentance

ПОКАТАТИ СѦ *pf./ipf.* to repent

ПОКЛАНѢНІЕ, ПОКЛАНІАНІЕ *n.*
 worship, adoration

ПОКЛАНЯТИ (СѦ) *ipf.* to bow down

ПОКЛОНИТИ (СѦ) *pf.* to bow down,
 stoop down; to worship (*with dat.*)

ПОКОИ *m.* rest

ПОКРОВЪ *m.* covering, shelter

ПОКРЪВАТИ *ipf.* to cover

ПОКЪВАТИ *ipf.* to shake (*with instr.*)

ПОЛАГАТИ *ipf.* to lay, lay down,
 establish

ПОЛЪ ① *m.* sex

ПОЛЪ ② *adj.* half

ПОЛЪ ДЪНЕ midday

ПОЛЪ НОШТИ midnight

ПОЛЪЗА, ПОЛЪЗА *f.* advantage, profit

ПОМАВАТИ *ipf.* to make signs

ПОМАЗАТИ *ipf.* to anoint

ПОМАНЖТИ *pf.* to make signs,
 indicate

ПОМѢСТИ *pf.* to sweep

ПОМИСАТИ *ipf.* to blink, to nod

ПОМИЛОВАТИ *pf.* to have mercy on

ПОМОЛИТИ СѦ *pf.* to pray

ПОМОЩИ *pf.* to help

ПОМОЩЬ *ipf.* help

ПОМОЩЬНИКЪ *m.* helper

ПОМОУДИТИ *pf.* to delay, linger

ПОМЪНѢТИ *ipf./pf.* to remember

ПОМЪСЛИТИ *pf.* to think, reason

ПОМЪШЛАТИ *ipf.* to reflect

ПОМЪШЛѢНІЕ *n.* thought

ПОМАНЖНИ/ПОМЪНЖТИ СѦ
pf. to remember

ПОНОШЕНІЕ *n.* reproach

ПОПЕЛЪ *m.* ashes

ПОПИРАТИ *попираѣж* *попиракши*
ipf. to suffer

ПОПЪРАТИ *поперѣж* *попереш pf.* to
 trample (on)

ПОРАЗТИ *поражж* *поржгакши pf.*
 to smite, kill

ПОРЖГАТИ СѦ *pf./ipf.* to deride,
 blaspheme

ПОРЖЧИТИ *поржгаж* *поржгакши*
pf. to commend, entrust

ПОСЛОУЖИТИ *ipf.* to serve
ПОСЛОУШАТИ *ipf.* to listen (to); obey
ПОСЛѢДОВАТИ *ipf.* to follow
ПОСЛѢДЪ *adv.* later, afterwards
ПОСЛѢДЬНЬ *adj.* last
 послѣдній *last state*
ПОСРАМИТИ *ipf.* to shame, put to shame
ПОСТАВИТИ *ipf.* to put, place, dispose of, appoint
ПОСТАВЛЯТИ **ѠПОСТАВИТИ**
ПОСТИТИ СѦ *ipf.* to fast
ПОСТИГНЖТИ *ipf.* to anticipate
ПОСТИТИ СѦ поѣмѣ сѦ, постиши сѦ *ipf.* to fast
ПОСТРАДАТИ *ipf.* to suffer
ПОСТРАШИТИ *pf.* to complain
ПОСТЪ *m.* fast
ПОСЪЛАТИ *ipf.* to send
ПОСѢКАТИ *ipf.* to cut down
ПОТРѢБА *f.* need
ПОТРАСТИ *ipf.* to shake
ПОТЪКНЖТИ СѦ *ipf.* to stumble
ПОТЪПѢГА *f.* divorced woman
ПОХВАЛА *f.* praise, glory
ПОХОТЬ *f.* will, lust, desire
ПОХРИЗМИТИ *ipf.* to anoint
ПОЩАДѢТИ *ipf.* to spare, have mercy
ПОЧИВАТИ *ipf.* to rest
ПОЧИСТИ *ipf.* to honour; to read; *g.pl.* *p.part.pass.* поѣtenih (Freis. I) recite
ПОЧИТАТИ *ipf.* to read

ПОЧРѢТИ *ipf.* to draw (water)
ПОЧЪТЕНИЕ *n.* high honour (Gr. ἡ τῆς τιμῆς ὑπερβολή)
ПОПАСАТИ *ipf.* to gird
 попасати сѦ *ipf.* to gird oneself
ПОПАСТИ поѣмѣ поѣси *ipf.* to devour
ПОПАСЪ *m.* girdle
ПОѢТИ поѣмѣ поѣмеш *ipf.* to take; impress
ПРАВЪ *adj.* straight; right
ПРАВЬДА *f.* righteousness, justice
ПРАВЪДИВЪ *adj.* just, righteous
ПРАВЪДЬНИКЪ *m.* just man
ПРАВЪДЬНЪ *adj.* just, righteous
ПРАВѢ *adv.* rightly
ПРАЗДЬНЪ *adj.* empty
ПРАЗДЬНЬСТВО *n.* leisure; festival day
ПРАПРЖДЪ *m.* purple
ПРИ *prep.* (with *loc.*) by, near
ПРИБЛИЖАТИ **ѠПРИБЛИЖИТИ**
ПРИБЛИЖИТИ СѦ *ipf.* to approach, be at hand
ПРИБЫТЪКЪ *m.* profit, gain
ПРИБѢГАТИ *ipf.* to take refuge (with, къ)
ПРИВАЛИТИ *ipf.* to roll (up to)
ПРИВЕСТИ *ipf.* to bring (up, to)
ПРИВИДѢНИЕ *n.* spectre
ПРИВЛѢШТИ *ipf.* to drag in
ПРИВОДИТИ *ipf.* to bring
ПРИДЖТЪ **ѠПРАСТИ**
ПРИЗРАКЪ *m.* ghost

призъвати *ipf.* to summon, call (together)
призърѣти *ipf.* to look upon
прѣимати *ipf.* to receive
приключати *m.* happening, coincidence
прикоснѣти сѧ *ipf.* to touch (*with loc.*)
прикрывати *ipf.* to cover
прилежати *ipf.* to take care of, look after
приложити *ipf.* to add to (*loc.*)
принѣсти *ipf.* to bring, offer
приникнѣти *ipf.* to incline
приносѣ *m.* offering, oblation
припасти *ipf.* to come up
приобрѣсти *ipf.* to find, acquire
прискръбѣнъ *adj.* very sorrowful
присно *adv.* always
пристрашити *ipf.* to frighten
пристѣпити *ipf.* to come up, approach
присѣдѣти *ipf.* to remain by, to sit near
присѣтити *ipf.* to visit
прити *ipf.* to come, arrive (on foot)
прити въ слѣдъ to follow
притѣчѣ *f.* parable
приходити *ipf.* to come
причисти *ipf.* to reckon
причастіе *n.* participation
приѣти *ipf.* to take, receive; to help (Zogr., L 1:54 = Gr. ἀντιλαμβάνομαι)
пробости *ipf.* to pierce

продати *ipf.* to sell
прозърѣти *ipf.* to regain one's sight
проказити *ipf.* to spoil
прокаженъ leprous
проклати *ipf.* to curse, swear
прикрывати *ipf.* to cover
пролити *ipf.* to spill
пролипати **ѡпролити**
проповѣдати
ѡпроповѣдѣти
проповѣдѣти *ipf.* to preach, proclaim
поприще *n.* mile, league
пропати **пропѣнѧ** **пропѣнешѧ** *ipf.* to crucify
пропатиѣ *n.* crucifixion
прореци *ipf.* to prophesy
пророкъ *m.* prophet
пророчица *f.* prophetess
пророчѣствовати *ipf.* to prophesy
просвѣтити *ipf.* to light, illuminate
просвѣтити сѧ to shine
просвѣщати **ѡпросвѣтити**
просити *ipf.* to ask (for)
прославити *ipf.* to glorify
прославити сѧ *ipf.* to be glorified
просльзити сѧ *ipf.* to weep, burst into tears
просмраждати *ipf.* to disfigure
пространъ *adj.* extensive
прострѣти *ipf.* to spread out, develop

простъ *adj.* simple, single
противити сѧ *ipf.* to resist
противъ *prep.* (with *dat.*) against
противънъ *adj.* opposed;
disobedient (ἀπειθεῖς Zogr. L 1:17)
противѡ *prep.* (with *dat.*) against
протръгнѡти сѧ *ipf.* to be torn
противѡ *prep.* (with *dat.*) towards, to
meet
проходити *ipf.* to go about, through
прочин *adj.* remaining
сѡпнѡте прочек (Mar., Mk 14:41) sleep
on
прошеникѡ *n.* asking
прогавлавати *ipf.* to reveal
пръвъ, прѡвъ *adj.* first
пръвъѡ *comp.* prior, earlier
пръпърѡце *n.* mile
пръвъѡнъць *m.* first-born son
прѡбъвати *ipf.* to remain, continue,
abide
прѡбыти *ipf.* to abide, stay
прѡвести *ipf.* to bring over
прѡгъвати *ipf.* to bend
прѡдадителкѡвъ *adj.* of a traitor
прѡданикѡ *m.* tradition
прѡдати *ipf.* to betray, to deliver; to
hand over, give up
прѡдагати *ipf.* to give up, surrender
прѡдивънъ *adj.* most wonderful
прѡдрагъ *adj.* very precious
прѡдъ *prep.* (with *acc.* and *instr.*)
before (*of place or time*)

прѡдъдворикѡ *n.* porch
прѡдѡити *ipf.* to precede, go before
прѡдѡтѡча *m.* forerunner
прѡдѡлъ *m.* territory, region;
frontier
прѡжде① *adv.* formerly
прѡжде② *prep.* (with *gen.*) before
прѡзърѡти *ipf.* to overlook, disdain
прѡимъникѡ *m.* successor
прѡити прѡидѡ прѡидѡши *ipf.* to
go on, forward, over, through; to cross
(on foot); to pass away
прѡложеникѡ *n.* translation
прѡложити *ipf.* to transfer, change;
to translate
прѡломити *ipf.* to break
прѡлюбѡ *ipf.* adultery
прѡмилостивъ *adj.* most
merciful
прѡмо *prep.* (with *dat.*) opposite,
against
прѡмоудити *ipf.* to delay, linger
прѡмѡдростѡ *f.* wisdom
прѡмѡдръ *adj.* most wise
прѡнести *ipf.* to transfer, carry over
прѡобразити *ipf.* to transform,
transfigure
прѡподобикѡ *n.* holiness, sanctity
прѡподобънъ *adj.* venerable, holy,
saintly
прѡпогасати сѧ *ipf.* to girdle
oneself
прѡпростъ *adj.* simple, plain
прѡсвѡтъ *adj.* most holy

прѣселениѣ *n.* exile; migration
прѣспѣти *ipf.* to achieve
прѣставити сѧ *ipf.* to be transferred; to depart from this life, die (Prag Fr.)
прѣставляениѣ *n.* transference; death
прѣстати *ipf.* to stop
прѣстола *m.* throne
прѣстоати *ipf.* to stand by
прѣстѣпати *ipf.* to transgress
прѣстѣпити *pf.* to transgress
прѣтити *ipf.* to threaten, scold (*with dat.*)
прѣторъ *m.* praetorium
прѣтрѣпѣти *ipf.* to suffer
прѣтъкнѣти *ipf.* to knock, bump
прѣфациѧ *f.* preface, introductory prayer (Lat. *praefatio*)
прѣчистъ *adj.* most pure
прѣгати прѣимѧ прѣимеши *ipf.* to receive, take
прѣсти прѣдѧ прѣдѣши *ipf.* to spin
псалмъ, псалѣмъ *m.* psalm
поустити поустѧ поустѣши *ipf.* to let, leave; to utter; to put away
поустошъ *f.* vain things
поустыни *f.* desert, wilderness
поустъ *adj.* deserted, lonely
поустати *ipf.* let, leave, put away
пѣприце ꙗкопприце *n.* mile, league
пѣтица *f.* bird
пѣра *f.* dispute

пѣсати *ipf.* to write
пѣсъ *m.* dog
пѣшеница *f.* wheat
пѣнасъ *m.* penny, *denarius*
пѣснь *f.* song
пѣсъкъ *m.* sand
пѣти поѣж поѣши *ipf.* to sing
пѣтикости *f.* Pentecost, Whisuntide
пѣтъ *num.* five
пѣто *n.* fether
пѣтъ *m.* path, way, road
пѣтътикости
ꙗкопѣтикости

Р р

В в

р = рѣци

ѣ = 100, в = 100

раба *f.* handmaid, servant

работати *ipf.* to work, (*with dat.*) serve

рабъ *m.* slave, servant

рабѣни *f.* maidservant

равви *m.* master, Rabbi (Gr. *ῥαββί*)

равѣни *m.* rabbi G

равѣнъ *adj.* equal, alike

ради *prep.* (*with gen.*) on account of, for

радовати *ipf.*

радовати сѧ to rejoice

радоуи сѧ hail! (Gr. *χαίρε!*)

радось *f.* joy

РАДОСТЪНЪ *adj.* joyous, glad
РАДОЩА *f.* joy
РАДЪ *adj.* willing(ly), glad(ly)
РАДЪМА *adv.* because of
РАЖДАТИ *ipf.* to give birth
РАЖДЕЩИ *ipf.* to inflame
 раждещи сѧ *ipf.* to burn
РАЗАРГАТИ ꙗ **РАЗОРИТИ**
РАЗБОИ *m.* robbery; murderer
РАЗБОИНИКЪ *m.* robber
РАЗВѢГНЖ Сѧ *ipf.* to disperse, be scattered
РАЗВОДИТИ *ipf.* to divide, open
РАЗВРАЩАТИ *ipf.* to lead astray
РАЗВРАЩЕНЪ *adj.* depraved
РАЗВѢ *prep.* (with *gen.*) other than, except, saving for
РАЗГОРИТИ *ipf.* to destroy
РАЗДРОУШЕНИК *n.* destruction
РАЗДРѢШИТИ *ipf.* to unloose
РАЗДЪРАТИ *ipf.* to tear (up)
РАЗДѢЛИТИ *ipf.* to divide up
 раздѣлити сѧ *ipf.* to be divided
РАЗЛИЧЪНЪ *adj.* different
РАЗОРИТИ *ipf.* to break, destroy
РАЗОУМЪ *m.* understanding
РАЗОУМѢВАТИ ꙗ **РАЗОУМѢТИ**
РАЗОУМѢТИ *ipf.* to understand
РАИ *m.* paradise
РАК'КА *Gr.* ρακά empty, foolish (from Aramaic, *lit.* 'spitting')
РАСПЖТИК *n.* cross-roads

РАСТАЧАТИ *ipf.* to waste
РАСТИ *ipf.* to grow
РАСТОЧИТИ *ipf.* to scatter
РАЗТРЫГНЖТИ *ipf.* to tear to pieces, rend
РАЗТРЪСАТИ ꙗ **РАЗТРЫГНЖТИ**
РАЗТЬЛѢТИ *ipf.* to rot, be corrupted
РАСѢПАНИК *n.* dispersion
РАЧИТИ *ipf.* to deign, vouchsafe
РЕВРО *n.* rib
РЕМЕНЬ *m.* thong, latchet
РЕЩИ *pf.* (*seldom ipf.*) to say
РИЗА *f.* garment, coat
РИЗЬНИЦА *f.* treasury
РИЗЬНО *n.* garment
РИМЬСКЪ *adj.* Roman, of Rome
РИΨИМИА *f.* Rhipsimia
РОВАННИА *f.* gift, offering
РОГЪ *m.* horn
РОДИТИ *ipf.* to give birth (to), bear
 родити сѧ *ipf.* to be born
РОДЪ *m.* generation
РОЖДЕНИК *n.* relations, kin
РОЖДЪСТВО, РОЗЪСТВО (Prague Fr.) *n.* birth
РОЗЪСО (Prague Fr.) *scribal error for*
 розъство = рождѣство
РОТИТИ Сѧ *ipf.* to swear an oath, curse
РОУМЬСКЪ *adj.* Roman, of Rome
РЬВЪНИК *n.* jealousy
РЫБА *f.* fish

СИЛА *f.* strength, force, power
СИЛВИА *f.* Silvia
СИЛОУАМАЛЪ *adj.* of Siloam
СИЛЬНЪ *adj.* strong, mighty
СИМОНЪ *m.* Simon
СИОНЪ *m.* Zion
СИРИГА *f.* Syria
СИПАТИ **СИПАЖ** **СИПАКШИ** *ipf.* shine
СИН, **СЫН** *pron.* this
СИРОТА *f.* orphan
СИРЬСКЪ *adj.* Syrian
СИЦЬ *pron.* such, like this
СКАНЪДАЛЪ, **СКАНЪДѢЛЪ** *m.*
 scandal, offence
СКВОЗЪ *adv.* through
СКВРЪНИТИ **СКВРЪНИЖ** **СКВРЪНИШИ** *ipf.*
 to defile
СКВРЪНОСТЬ *f.* stain, pollution
СКОРО *adv.* quickly; soon
СКОТЪ *m.* beast
СКРЪБЪ *m.* grief
СКРЪВЪНЪ *adj.* distressed, afflicted
СКРЪВѢТИ **СКРЪВѢЖ** **СКРЪВѢШИ** *ipf.*
 to grieve
СКРЪЖЬТЪ *m.* gnashing
СКЖДЪЛЬНИКЪ *m.* pitcher
СЛАВА *f.* glory
СЛАВИТИ **СЛАВѢЖ** **СЛАВИШИ** *ipf.* to
 glorify, praise
СЛАВЪНЪ *adj.* famous, excellent
СЛАДЪКЪ *adj.* sweet
СЛОВО *n.* word, thing said, reason
 (Gr. λόγος)

СЛОВѢНЬНЪ *m.* Slav
СЛОВѢНЬСКЪ *adj.* Slavonic
СЛОУГА *m.* servant, officer, minister
СЛОУЖИТИ **СЛОУЖЖ** **СЛОУЖИШИ** *ipf.*
 to serve
СЛОУЖЬБА *f.* service
СЛОУХЪ *m.* hearing, report
СЛѢНЬЦЕ *n.* sun
СЛЪЗА *f.* tear
СЛЪЗЪНЪ *adj.* tearful, sad
СЛЫШАТИ **СЛЫШЖ** **СЛЫШИШИ** *ipf./pf.*
 to hear
СЛѢДЪ *m.* trace, footstep
ВЪ СЛХѢДЪ (*with gen.*) after, behind
СЛѢПЪ *adj.* blind
СМОКЪ *f.* fig
СМѢЯТИ СЯ *ipf.* to laugh
СНѢГЪ *m.* snow
СОВОТА, **СЖБОТА** *f.* Sabbath
СОЛИЛО *n.* dish
СОЛОМОНЪ *adj.* of Solomon
СОЛОМОНЪ *m.* Solomon
СОЛЬ *f.* salt
СОПЬЦЪ *m.* flute-player
СОТОНА *m.* Satan
СОТОНИНЪ *adj.* of Satan
СПАСЕНИЕ *n.* salvation
СПАСТИ СЯ *ipf.* to be saved
СПИРА *f.* cohort, unit (of soldiers), Gr.
 σπεῖρα
СПЫТИ *adv.* vainly, without cause
СПЖДЪ *m.* bushel

- срачица** *f.* tunic, cloak
сръдъце *n.* heart
срѣда *f.* centre, midst
стадии *m.* stadion, a stade
стадо *n.* flock
старость *f.* old age
старъ *adj.* old
старъць *m.* elder
старѣшина *m.* captain
стати **станѣ** **станеша** *pf.* to stand, come to stand
степеньнъ *adj.* of steps, of degrees
столъ *m.* throne; table
стоати **стоѣ** **стоиши** *ipf.* to stand
страдати **страждѣ** **страждеша** *ipf.* to suffer
стража *f.* watch, guard
страна *f.* region, country
странънъ *adj.* strange, alien, foreign
страсть *f.* suffering, torment.
страхъ *m.* fear
строити **строѣ** **строиши** *ipf.* to prepare, arrange
строѣникъ *n.* building
строати *ipf.* to arrange
строупъ *m.* wound
стрѣщи **стрѣжѣ** **стрѣжеша** *ipf.* to guard, keep
стоуждѣ **ѣстоуждѣ**
стъгна *f.* street
стъга, **стъга** *f.* path, way
соуи *adj.*
в соуѣ in vain (Ps Sin 39:5 †)
соухъ *adj.* dried, withered
соушити **соушѣ** **соушиши** *ipf.* to dry
съ *prep.* (with instr.) with; (with gen.) from, down from
събирати **събираѣ** **събираши** *ipf.* to gather
съблажнѣти **ѣсъблазнити**
съблазнити *pf.* to lead astray, offend; to tempt to evil
съблазнити **сѣ** to give in to temptation
съблазнѣ *m.* offence
съблюсти *ipf.* to guard, preserve
съблѣщи *ipf.* to undress, strip
съвѣрати **ѣсъвѣрати**
съвѣти **сѣ** **съвѣдѣ** **сѣ** **съвѣдеша** **сѣ** *pf.* to be fulfilled, come to pass
съврѣшити *ipf.* to perfect, complete, fulfil
съврѣшенъ perfect
съвѣше *adv.* from above
съвѣдѣтель *m.* witness
съвѣдѣтельство *n.* testimony, witness
съвѣдѣтельствувати **съвѣдѣтельствуюѣ** **съвѣдѣтельствуюши** *ipf./pf.* (rarely) to testify, bear witness (to)
съвѣдѣти **съвѣмѣ** **съвѣси** *ipf.* to be aware of, understand
съвѣтъ *m.* council
съвѣтъникъ *m.* counsellor
съвазати *ipf.* to bind
съвазънъ *m.* prisoner

сѣгрѣшати ѿ**сѣгрѣшити**
сѣгрѣшеникѣ *n.* offence, trespass
сѣгрѣшити *ipf.* to sin
сѣгрѣяти *ipf.* to warm
сѣдравикѣ *n.* health
сѣдѣлати *ipf.* to do
сѣзѣданикѣ *n.* creation
сѣзидати *ipf.* to build
сѣказати *ipf.* to explain, relate, make known
сѣконѣчаникѣ *n.* end
сѣконѣчати *ipf.* end, finish
сѣконѣчевати *ipf.* to finish
сѣкровище *n.* treasure
сѣкроушати сѣ *ipf.* to shatter, to smash
сѣкроушити *ipf.* to break
сѣкрывати ѿ**сѣкрыти**
сѣкрыти *ipf.* to hide, conceal, amass, lay up (treasure)
сѣлагати *ipf.* to reflect on, ponder
сѣлоучанѣ *m.* accident, chance
сѣлъ *m.* apostle, messenger
сѣмирати (сѣ) *ipf.* to humble oneself
сѣмирити *pf.* to reconcile
сѣмирати ѿ**сѣмирати**
сѣмотрити *pf./ipf.* to observe, consider (*with gen.*)
сѣмрьтъ *f.* death
сѣмрьтънъ *adj.* of death, deadly
сѣмыслъ *f.* reason, understanding
сѣмыслити *pf./ipf.*

сѣмѣрити *ipf.* to humble
сѣмѣрикнъ humble
сѣмѣрьнъ *adj.* humble
сѣмѣрикникѣ *n.* humbling, humility
сѣмѣсти сѣ *ipf.* to grieve; to be troubled
сѣмѣтеникѣ *n.* uneasiness, distress
сѣнавѣдѣти *ipf.* to preserve
сѣнити сѣниѣж сѣниѣши *ipf.* to come down
сѣшьдѣ *p. part. act.*
сѣнити сѣ to come together, assemble
сѣньмище *n.* place of assembly, synagogue, council
сѣньмъ *m.* assembly, council
сѣнѣдати ѿ**сѣнѣсти**
сѣнѣсти сѣнѣмъ сѣнѣси *ipf.* to eat
сѣнѣдънъ *adj.* edible
чѣто сѣнѣдънъ something to eat
сѣнѣти *ipf.* to take down
сѣнѣтикѣ *n.* Synedrium
сѣпасати *ipf.* to save
зпазал (Freis.) *p. part. act.* absolve, celebrate (?)
сѣпасеникѣ *n.* salvation
сѣпаситель *m.* saviour
сѣпасти *ipf.* to save, rescue
сѣпасъ *m.* saviour
сѣпати сѣпаѣж сѣпиши *ipf.* to sleep
сѣплѣменьникъ *m.* fellow-countryman
сѣплѣсти *ipf.* to plait, weave
сѣподобити *ipf.* to think fit, deem worthy

съприимъникъ *m.* participant
съребро, съребро *n.* silver
съребрьникъ *m.* piece of silver, penny
съребрьникы (silver) money
сърѣсти *ipf.* to meet
съсати *ipf.* to suck
съставъ *m.* being, essence
съсждъ *m.* vessel
състарѣти **сѧ** *ipf.* to become old
сътвореник *n.* creation
сътрорити *ipf.* to make, produce, create
съто *n.* a hundred
съторицеѧ *adv.* hundred-fold
сътъникъ *m.* centurion
сътѣжати *ipf.* to trouble (*with acc. or dat.*)
съходити *ipf.* to go down, come down
съхранити *ipf.* to guard, keep, protect
съхраньно *adv.* safely
съ, си, се *pron.* this
съде *adv.* here
съребрьнъ *adj.* silver
съиновожъствие *n.* adoption as a son by God
сынъ *m.* son
сѣдидлъна ѿсѣдильна
сѣдильна *f.* Gr. κάθισμα (*lit.* sitting; portion of the Psalter sung in a sitting position)
сѣдъ *adj.* grey (-haired)

сѣдѣти **сѣждѧ** **сѣдиши** *ipf.* to sit
сѣма *n.* seed
сѣно *n.* hay, grass
сѣнь *f.* shadow
сѣсти **сѧдѧ** **сѧдѣши** *pf.* to sit down
сѣти ѿсѣпати
сѣтовати **сѣтоуѣ** **сѣтоуѣши** *ipf.* to be downcast, sad
сѣтъ *f.* net, snare
сѣпаниѣ, сѣпниѣ *n.* sowing (of seed); cornfields, area sown with seed
сѣпати/сѣти **сѣѣ** **сѣѣши** *ipf.* to sow
сѣбота ѿсѣбота
сѣдии *m.* judge
сѣдига *m.* judge
сѣдити **сѣждѧ** **сѣдиши** *ipf.* to judge
сѣдище *n.* court, place of trial
сѣдъ *m.* judgement
сѣдъ приѣти to go to law
сѣдънъ *adj.* of judgement
сѣпъръ *m.* adversary
сѣпъръникъ *m.* adversary
сѣсѣдъ *m.* neighbour
сѣчьць *m.* splinter
сѣмо *adv.* this way, here
сѣкамина *f.* mulberry tree
Сѣриа *f.* Syria

Т т **Ѳ ѳ**

т = тврѣдо

ѳ = 300

ТАИНЪ *adj.* secret
ВЪ ТАИНѢ in secret
ТАИТИ ТАЖ ТАКШИ *ipf.* to conceal
ТАКО *adv.* so, thus
ТАКОВЪ *pron.* such, of this sort
ТАКОЖДЕ *adv.* so also, in the same way
ТАЛАНТЪ *m.* talent, sum of money
ТАТЬ *m.* thief
ТАТЬБА *f.* theft, stealing
ТАТЬБИНА *f.* theft, stealing
ТВАРЬ *m.* creation
ТВОИ, ТВОЯ, ТВОЕ *pron.* thy
ТВОРИТИ *ipf.* to make, do; to act; to produce
ТВОРИТИ СЯ to pretend to be, to make oneself out to be
ТВЕРДЪ *f.* fortress, stronghold
ТЕЛЬЦЪ *m.* calf
Теофилъ *m.* Theophilus
ТЕТИ ТЕПЖ ТЕНЕШИ *ipf.* to beat
ТЕЩИ *ipf.* to flow, run
ТЕЧЕНИЕ *n.* course
ТИШИНА *f.* silence; calm (wind, sea)
ТЛѢЩИ *ipf.* to knock
ТОГДА, ТЪГДА *adv.* then
ТОЛИ *adv.*
ОТ ТОЛИ from that time
ТОЛИКО *adv.* only
ТОЛИКЪ *adj.* so much
ТРАПЕЗА, ТРЕПЕЗА *f.* table, Gr. *τράπεζα*
ТРЕТИИ *adj.* third

ТРЕТИК for the third time
ТРЕТИИЦИ *adv.* for the third time
Троица *f.* Trinity
ТРОУДИТИ *ipf.* to trouble
ТРОУДИТИ СЯ to toil
ТРОУЖДАТИ
ѠТРОУДИТИ
ТРОУЖДАТИ СЯ
ѠТРОУДИТИ СЯ
ТРОУПИК *n.* dead bodies
ТРЪСТЬ *f.* reed
ТРЪЖИЩЕ *n.* market-place
ТРЪЖЬНИКЪ *m.* money-changer
ТРЪНИК *n.* thorns
ТРЪНОВЪ *adj.* of thorns
ТРЪПѢТИ *ipf.* to suffer
ТРѢВА *f.* (pagan) sacrifice
ТРѢВЫ pagan rites
ТРѢВОВАТИ *ipf.* to need (*with gen.*)
ТРЖСЪ *m.* earthquake
ТОУ *adv.* there
ТОУЖДЪ, ТОУЗЪ ѠЩОУЖДЪ
ТОУЗЪ ѠЩОУЖДЪ
ТОУНѢ *adv.* in vain
Тоуръ *m.* Tyre
ТОУЧЬНЪ *adj.* fat
ТЪ, ТА, ТО *pron.* this; that; he, she, it
ТЪГДА ѠТОГДА
ТЪЖДЕ, ТАЖДЕ, ТОЖДЕ *pron.* the same

ТЪКМО, ТЪКЪМО *adv.* only;
 except
ТЫЩАНИЕ *n.* haste, eagerness
ТЫЦЬ *adj.* empty
ТЪЛИТИ *ipf.* to destroy, spoil, consume
ТЪЛА *f.* moth
ТЪМА *f.* darkness; myriad, very large
 number
ТЪМИГАНЪ *m.* incense (Gr. θυμίαμα)
ТЪМЪНИЦА *f.* prison
ТЪМЪНЪ *adj.* dark
ТЫ *pron.* thou
ТЫСАЩА, ТЫСЯЩА *f.* a thousand
ТѢ *conj.* then (introducing apodosis
 after **аще**, Zogr., Mt 6:23, Frcis. II)
аще...ТѢ if...then
ТѢЛО *n.* body, stature
ТѢСНЪ *adj.* narrow, strait
ТАГОТЪНЪ *adj.* heavy
ТЖДОУ, ОТЪТЖДОУ *adv.* thence
ТЖДѢ *adv.* thence
ТЖЖИТИ ТЖЖЖ ТЖЖИШИ *ipf.* to be
 distressed
ТАЖЪКЪ *adj.* heavy

ОУ оу, 8 8 ѿ ѿ

оу = оукъ
оу, оуже (юже) *adv.* already.
оу *prep.* (with gen.) with, at
оу не no more
ОУБИИСТВО *n.* murder
ОУБИТИ *ipf.* to kill, destroy
ОУБО *conj.* therefore

ОУБОГЪ *adj.* poor, wretched
ОУБОПАТИ *ipf.* to fear, become afraid
ОУВА *interjection* ah! (exclamation of
 mockery or surprise)
ОУВѢДѢТИ *ipf.* to learn
ОУВѢЩАТИ СѦ *ipf.* to agree, to
 make one's peace
ОУГЛАЖБИТИ *ipf.* to deepen
ОУГОДИТИ *ipf.* to please
ОУГОДЪНЪ *ipf.* pleasing
ОУГОЖДЕНИК *n.* satisfaction; service
ОУГОТОВАТИ *ipf.* to prepare
ОУГОТОВИТИ ѿОУГОТОВАТИ
ОУДАРИТИ *ipf.* to strike, smite
ОУДЪ *m.* limb, member
ОУДОВЪ *adj.* easy
ОУЖАСАТИ СѦ *ipf.* to be afraid
ОУЖАСНЖТИ СѦ *ipf.* to be
 astonished
ОУЖЕ *adv.* already
ОУЗЪРѢТИ *ipf.* to see, notice
ОУКАЗАТИ оукажж/оуказажж
оукажешн pf./ipf. to show
ОУКЛОНИТИ СѦ *ipf.* to turn aside,
 away
ОУКОРЕНИТИ *ipf.* to cause to take
 root, implant
ОУКРАСИТИ *ipf.* to furnish
ОУКРОУЧА *f.* crumb
ОУКРЫТИ *ipf.* to hide
оукрыти сѦ *ipf.* to be hidden
ОУМРЪТВИТИ *ipf.* to put to death,
 kill

оумрѣти *ipf.* to die
оумъ *m.* intelligence, understanding
оумъноженик *n.* increase
оумъножити *ipf.* to increase
оумывати *ipf.* to wash
оумыти *ipf.* to wash
оумѣти *ipf.* to be able, know how
оумждрати *ipf.* to make wise
оуподобити *ipf.* to compare, liken
оуподобити сѧ to be likened
оупъваник *n.* confidence, hope
оурѣзати *ipf.* to cut off
оуслышати *ipf.* to hear
оусниганъ *adj.* leathern
оуспѣхъ *m.* benefit
оусрьдик *n.* zeal
оуста *n.pl.* mouth
оустрашити *ipf.* to frighten
оустрашити сѧ to be frightened
оустроеник *n.* order
оустрьмити сѧ *ipf.* to rush
оусънжти *ipf.* to fall asleep
оусъпъ *p. part. act.*
оусъпъшен *m.* the deceased
оусѣкнжти *pf.* to behead
оусѣщи оусѣкж оусѣчѣши *pf.* to cut off
оутапати *ipf.* to drown
оутврьдити *ipf.* to confirm, strengthen
оутврьжденик *n.* reliability, certainty (Zogr.. L 1:4); foundation, citadel (Praguc Fr.)

оутрик *n.* morning
на оутрьѣ (на оутрига Savv. Kn., Ostr., L 10:35) on the morrow
оутро *n.* morning
оутрѣ tomorrow
оутрьнь *adj.* of tomorrow
на оутрьни on the morrow
оутрѣи *adj.* of tomorrow
на оутрѣи on the morrow
оутрѣшьнь *adj.* of the morrow
оутѣкнжти сѧ *ipf.* to bump into
оутѣшати *ipf.* to comfort
оутѣшати сѧ *ipf.* to be comforted
оутагнжти *ipf.* to succeed, achieve, be worthy of (*with inf.*)
оухо *n.* ear
оученикъ *m.* disciple
оученичъ *adj.* of a disciple
оученик *n.* teaching
оучитель *m.* teacher
оучити оучж оучиши *ipf.* to teach

Ф ф **Ѳ ѳ**

ф = фрѣтъ

ѣ = 500

фаноуилевъ *adj.* of Phanuel

фараошь *adj.* of Pharaoh

фарисен, фарисѣи *m.* Pharisee

фелицѣта, фелицита *f.* Felicity

философъ *m.* philosopher

финичьскъ *adj.* Phoenician

Θ ϑ

·Θ· ϑ·

Χ χ

Ϟ ϟ

χ = χѣръ

χ̄ = not perused, Ϟ = 600

ΧΒΑΛΑ *f.* praise, thanksΧΒΑΛΙΤΙ ΧΒΑΛѢЖ ХВАЛИШИ *ipf.* to praise

ΧΒΑΛΙΤΙ СѦ to boast

ΧΕРОВЬСКЪ *adj.* of a CherubХЕРСОНГАНИНЪ *m.* resident of ChersonХЛѢВЪ *m.* breadХОДАТАИ *m.* mediatorХОДАТАИТИ ХОДАТАѢЖ ХОДАТАИШИ *ipf.* to intercedeХОДИТИ ХОЖДАЖ ХОДИШИ *ipf.* to goХОТѢТИ ХОЦѢЖ ХОЦЕШИ *ipf.* to wishхрамина *f.* houseхрамъ *m.* houseхрамилице *n.* store-houseХРАНИТИ ХРАНИЖ ХРАНИШИ *ipf.* to guard, keep, protectхромъ *adj.* lameхризма *f.* ointmentхризмынь *adj.* of ointmentхристосовъ *adj.* of ChristХръстостомъ *m.* ChrysostomХръстъ, Христъ, Христось *m.* ChristХОУДЪ *adj.* wretched, miserableХОУЛИТИ *ipf.* to blaspheme, rail (against)ХЪЗИНА *f.* cottage, cell (= Gr. κέλλα Supr.)ХЪЩЬНИКЪ *m.* robber (*as adj.* Zogr., Mt 7:15) rapaciousХЪДОЖЬСТВИКЪ *n.* art, skill (Cloz. 10a 8 †)

Ω ω

Ω ω

ω = ωтъ

Щ щ

Щ щ

щ = ща

ЩЕДРОТА *f.* mercyЩОУЖДЪ (ТОУЖДЪ, ТОУЗЪ, СТОУЖДЪ) *adj.* foreign, alien, of others

Ц ц

Ч ч

ц = ци

цвѣтъ *m.* flowerциркънь *adj.* (Kiev Miss.)

Ѳцрькъвънь

циръркы Ѳцрькы

црькъвънь *adj.* of the church, temple

црьноризыць Ѳчрьноризыць

црькъвънь *adj.* of the church, templeцрькы *f.* church, temple *m.*ЦѢЛТИ ЦѢЛѢЖ ЦѢЛИШИ *ipf.* to healЦѢЛОВАНИЕ *n.* greeting

ЦѢЛОВАТИ цѣлоуѣж цѣлоуѣши

ipf./pf. to greet, salute

ЦѢЛОМЖДРЬНО *adv.* virtuously

ЦѢЛОМЖДРЬНЪ *adj.* σοφρῶν

ЦѢЛЪ *adj.* all, whole; sound, healthy

ЦѢСАРИТИ цѣсарѣж цѣсарѣши *ipf.*
regnare, to reign

ЦѢСАРЬ *m.* king

ЦѢСАРЬГРАДЪ *m.* Constantinople

ЦѢСАРЬСТВО *m.* kingdom

ЦѢСАРСТВО *m.* kingdom, realm

Ч ч, Ү ү

Ѡ ѡ

ч = чръвь

часъ *m.* hour

чаша *f.* cup

чагание *n.* expectation

ЧАПАТИ чапѣж чапѣши *ipf.* to wait (for,
gen.)

ЧЕСАТИ чешѣж чешѣши *ipf.* to pick

ЧЕТВРЬТЪ *num.* fourth

ЧЕТВРЬТЪКЪ *m.* Thursday

ВЕЛИКЪИ ЧЕТВРЬТЪКЪ Maundy
Thursday

ЧЕТЫРЕ *num.* four

ЧИНТИ чинѣж чинѣши *ipf.* to order,
draw up

ЧИНЪ *m.* order

ЧИСТИ чѣтѣж чѣтѣши *ipf.* to read

ЧИСТЪ *adj.* pure, clean

ЧЛОВѢКОЛЮБИЕ *n.* love of
mankind

ЧЛОВѢКОЛЮБЬНЪ *adj.* loving
mankind, philanthropic

ЧЛОВѢКОЛЮБЬЦЬ *m.* lover of
mankind

ЧЛОВѢКЪ *m.* man

ЧЛОВѢЧЬ *adj.* of man

ЧЛОВѢЧЬСКЪ *adj.* of man, human

ЧРЪТА, чръта *f.* tittle; apostrophe;
mark; notch

ЧРЬВЬ *m.* worm

ЧРЬНОРИЗЬЦЬ *m.* monk

ЧРЬНЪ *adj.* black

ЧРѢВИИ *m.* shoe

ЧРѢВО *n.* womb; belly

ЧРѢДА *f.* order, turn

ДЪНЕВЪНАЯ ЧРѢДА course (= Gr.
ἐφημερία Zogr., L 1:5)

ЧРѢСЛА *n.pl.* loins

ЧОУДИТИ СѦ чоудѣж сѦ чоудѣши
сѦ ipf. to wonder, marvel

ЧОУДО чоудѣсе/чоудѣ *n.* wonder,
miracle

ЧОУДЬНЪ *adj.* strange, wonderful

ЧОУТИ чоуѣж чоуѣши *ipf.* to feel,
notice

ЧЬСТИТИ чѣщѣж чѣстиши *ipf.* to
honour, celebrate (Kiev Fr. 16 7, 16 9 †)

ЧЬСТЬ *f.* honour; celebration

ЧЬСТЬНЪ *adj.* honourable, venerable

ЧЬТЕНИЕ *n.* reading

ЧЬТО *pron.* what

ЧЮДИТИ СѦ Ѡчоудити сѦ

ЧЮДО Ѡчоудѣ

ЧАДО *n.* child

Гора клеоньска Mount of Olives

КЛИКО *pron.* as much...as

КЛИКТЪ *pron.* however many

ВЪСА КЛИКО (Zogr., Mt 7:12) all things whatsoever

elicoꝥe (Freis. III) however much, to the extent that

КЛИНЬСКЪ *adj.* of the Greeks (Hellenes)

ЕЛИСАВЕТЪ *f.* Elizabeth

ЕЛВИ (Aramaic *Eloi*) my God

КЪЛМА *conj.* since, because; *pron.* how much, however much

КЪЛЪ *adv.* scarcely, hardly

Ерихо, Ерихо *n.* Jericho

ЕРОУСАЛИМАЪНИНЪ *m.* man of Jerusalem

КЪРЪНСКЪ *adj.* priestly

КЪТЕРЪ *adj.* a, one; a certain (man); of some kind, Gr. $\tau\iota\varsigma$

КЪЦЕ *adv.* still, even, more

ЕУА *f.* Eve

Ю ю Р Р

ЮЖЕ ЮУ

ЮНОША *m.* young man

А А Ё Ё

А

Ж Ж Ё Ё

ЖГЛЪ *m.* corner

ЖЖЕ *n.* fetter

ЖЖИКА *m. f.* kinsman, kinswoman

ЖЗЪКЪ *adj.* narrow

ЖТРОБА *f.* womb

И И Ё Ё

ИДРЪ *adj.* swift

ИЗА *f.* sickness

ИЗЫКЪ *m.* tongue, language; $\epsilon\theta\nu\omicron\varsigma$

ИЗЫЦИ Gentiles, heathen

ИЗЫЧЪНИКЪ *m.* Gentile, heathen

ИТИ ИМЖ ИМЕШИ *ipf.* to take

ВЪРЖ ИТИ to believe

ИЖ ИЖ Ё Ё

Ѓ Ѓ

Ѓ = ЃИ

Ѓ = 60

Ψ Ψ

Ψ = ΨИ

·Θ· ·Θ· ·Θ· ·Θ·

·Θ· = ·Θ·ИТА

·Θ· = 9

У у, У у Ж Ж

У = ИЖИЦА

УПОКРИТЪ *m.* hypocrite $\upsilon\pi\omicron\kappa\rho\iota\tau\eta\varsigma$

